

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljka izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 59.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2999

SCLOVENE

Indija - zvezna država

„Solvitur ambulando“, je dejal Stanley Baldwin, ko je angleški zbornici predložil zakonski osnutek o novi ustavi Indije. Počasi, korak za korakom, brez skokov, mirno, smoteno, previdno. Pa so zavpili nacionalisti v Indiji in ž njimi toliko drugih človekoljubov po Evropi, ki prepustajo ureditev svojih lastnih razmer v svojih lastnih okrajih muham „usode“ in se rajši s svojimi nasveti stavljajo Angliji na razpolago, da ji pomagajo urediti Indijo.

Indija šteje okrog 350 milijonov prebivalcev. Torej ne veliko manj, kakor Evropa brez Rusije. Naj poskusimo kdo sestavi vseevropski odbor z nalogo, da pripravi ustavo za nekotno zvezno evropskih držav z eno samo vrhovno vladno upravo. In naj kdo potem to ustavo uveljavlja. In vendar smo si nadejali naslove kulturnih držav, ki jih Indija za se še ne zahteva. Indija je še danes veličanska mešanica ljudskih plemen od belih do črnih, mešanica verstev od čisto poduhovljenih ver do najbolj surovega malikovanja, mešanica kultur od visoke duševne kulture do najgrobje moralne propalosti, mešanica najraznovrstnejših oblik vladavin od čisto modernih demokracijskih oblik pa do strahotnih izrodov najbolj sirovih samovlad, mešanica jezikov in narečij, ki jih dozdaj ni bilo mogoče spraviti v jezikovne razrede. Indija je torej prepolna nasprotij in razlik v veliko večji meri, kot je Evropa. Če so se vsa ta zblizavanja in vsi ti paketi, ki smo jih zadnje mesece doživeli, izkazali za jalove in brezupne, da bi se evropski narodi spravili na neko skupno ploščo, koliko težja naloga je in mora dejansko tudi biti, spraviti vsa ta, še mnogo bolj razdrta indijska ljudstva na eno skupno vladno črto.

Anglija, ki ima poleg vseh morebitnih nedostatkov, ki jih je v Indiji zgrešila, vsaj to zaslugi, da je preprečila, da niso vsa ta nasprotstva Indije že davno razjedla in požrla, si je pa vendar le dala to težavno nalogo, da v Indiji poskusi, kar bi noben državnik ne zmoget v civilizirani Evropi. Dala bo Indiji ustavo in ž njo stopoma vedno več ljudske samouprave. Toda ne saltando, ne v skokih, ampak ambulando, previdno in preudarno.

Današnja Indija je upravno razdeljena v glavnem v dva velika dela. Prvi del tvorijo čisto srednjeveške kneževine, ki jim gospodarijo skoraj neovirano domači indijski knezi, maharadže imenovani. Te kneževine obsegajo okrog 80 milijonov prebivalcev. Knezi so se v posebnih državnih pogodbah podvržli nekemu vrhovnemu nadzorstvu Anglije, ki pa ne sega dalje, kot da si je angleška vlada pridržala izključno pravico, da vodi njihovo zunanjo politiko in da tu in tam kakšnega kneza, če je krvolik ali izsesalec ljudstva in če v družbi kakšne lepe pesalke zapravlja ljudsko premoženje, enostavno postavi pred vrata. Poleg teh takorekoč neodvisnih kneževin pa so v Indiji še prave angleške kolonije, ki jih Anglija tudi kot kolonije upravlja. Na kolonialnem ozemlju je okroglo 270 milijonov prebivalcev. Za svoje kolonije je Anglija že prej dovolila neke vrste ljudska zastopstva in sicer najprej v posameznih upravnih ednicah (provincijalni zbori) ter nazadnje tudi v skupnem, vse kolonije obsegačem ljudskem zastopstvu v vrhovnem indijskem državnem zboru v Delhiju, ki pa seveda še ni imel vseh tistih pravic, kot jih recimo ima državni zbor v Londonu.

S tem, da je Anglija sedaj sklenila, da nudi Indiji ustavo, je šla zopet korak dalje, ne, kakor da hoče razširiti pravice ljudskih zastopstev v pokrajinskih zborih, marveč, ker želi ustvariti višji, vso Indijo, neodvisne kneževine in kolonije obsegačji, torej zvezni parlament. Neodvisni knezi so na konferenci okroglo mize v Londonu na ta predlog pristali. V tem je ogromen napredek in zasluga angleške vlade neizmerna. Ukloniti te, v razkošju se pogreza-joče potentate ni mala stvar. Ne samo zasluga je velika, ampak tudi pogum, ki ga je angleška vlada pokazala. Saj si ni treba delati nobenih utvar glede bodočega razvoja v Indiji, ako se enkrat zares dejansko pojavi politična volja vseh teh 350 milijonov ljudi v skupnem zveznem zastopstvu. Angleška vlada podpira sama od sebe v Indiji razvoj, ki se zna enkrat izkazati za nevladežnega, ker obožuje Indijo, da si bo nekega dne mogla izvojevati popolno svobodo. V tem zopet vidimo čudovito doslednost in smotnost angleške kolonialne politike, ki se nikoli ni splašala ljudske volje, ki tudi nikoli ne odreja ljudstvu zaupanja in si samo postavljala nalogo, da to ljudstvo, ki mu enkrat hoče popolnoma zaupati, primerno vzgoji, da ne bo rušilo, ampak gradilo.

Kakšne so torej reforme, ki jih je angleška vlada tako pogumno predložila z novo ustavo, ki jo je angleška spodnja zbornica nazvala hudi opoziciji, ki jo je vodil Churchill v prvem branju, pred par dnevi že sprejela.

Nespremenjen ostane položaj indijskega podkralja, ki ostane tudi v bodoče sam svoj zunanji minister in vrhovni poveljnik vseh vojaških sil v Indiji, ter upravni predstojnik vseh pokrajinskih guvernerjev kolonialne uprave v Indiji. Pač pa bo podvrženo ljudsko zastopstvo temeljiti prenosni. Neodvisne kneževine, ki so bile dozdaj zastopane samo v gosposki zbornici dosedanjega parlamenta, ki je bil ustanovljen z indijskimi zakoni l. 1919, bodo dobile sedaj tudi zastopnike v spodnji zvezni zbornici. Nova zvezna spodnja zbornica bo torej od sedaj štela 375 poslancev, in sicer jih bodo pošiljale kneževine 125, ostale kolonialne pokrajine pa 250. Nova ustava določa tudi, da bodo ti ljudski zastopniki izvoljeni in ne, kakor dozdaj, ko so bili tričetrtinsko kar imenovani. Nova ustava uveljavlja torej v Indiji, tudi v neodvisne kneževine, demokracijske volitve in pravem, angleškem pomenu besede. Nova ustava predpisuje nadalje, da bo indijski podkralj moral iz teh izvoljenih poslancev višje in nižje zbornice izbrati tudi svojo vladno. Indija dozdaj vlade pravzaprav ni imela, ker je bil gospodar izključno le podkralj sam. Nova po ustavi predpisana vlada pa bo imela polnomočne upravne pravice na vseh področjih, razum, kot omenjeno, v zunanji politiki in v vodstvu vojske. Ker je vprašanje verstev tako pereče v Indiji,

Svojevrsna „miroljubnost“ Nemčije

Spomladi že 600.000 vojakov

Reichswehr je zahtevala razorožitev SS četnikov, da jih potem lahko uvrsti v redno vojsko

Berlin, 17. dec. TG. Boj, ki je trajal že dalje časa med nemško redno vojsko »Reichswehr« in med Hitlerjevo »erno gardo« SS (Schutz-Staffeln), se je končal s popolno zmago redne vojske, ki je zavzela stališče, da razum nje nikdo v Nemčiji ne sme nositi orožja in se vaditi za orožne pohode. Spor je bil rešen na ta način: SS čete, ki so po 30. juniju (pokolj Hitlerjevih nasprotnikov) narasle na 250.000 mož, bodo razorožene, izvezemsi treh oddelkov po 5000 mož močnih, ki pa bodo podvrženi kot neke vrste »gardni polki« vodstvu redne vojske. K tem izbranim SS gardistom spada posebna Hitlerjeva garda v Berlinu, nadalje dve izbrani skupini v Monakovem in v Kölnu. Ostali SS četniki ne smejo razum službenega revolverja nositi nobenega orožja in ne smejo imeti nobenih orožnih skladišč, ki preidejo vsa izključno pod poveljstvo državne vojske. Tudi ne smejo več prebivati po vojašnicah. SS postanejo torej samo politična policija, medtem ko si je vojska osvojila izključno nadzorstvo nad vojaštvom in nad orožjem v Nemčiji. Vodja SS četnikov Himmler se ni upal postaviti se v bran, ker ga je 30. junij naučil, kaj se z njim lahko zgodi, če bi se uprl, kot se je uprl štabni šef sedaj že izgnanih SA četnikov. Razoroževanje SS čet se je že začelo na vsej fronti. Dobro poučeni poznavalec razmer v Nemčiji pa pravijo, da je to razoroževanje le pesek v oči, ker bodo SS četniki sicer razpuščeni in razoroženi, a bodo pri drugih vratih prišli na-

zaj v redno vojsko, tako, da bo Reichswehr prihodnje pomlad štela okrog 600.000 mož stoječe vojske.

„Čiščenje“ traja dalje

Berlin, 17. dec. c. Čistilna akcija v Nemčiji še zmeraj traja. Sedaj so se narodni socialisti spravili še nad industrijske magnate. Danes je namreč moral odstopiti kot predsednik industrijske organizacije znani industrijec Krupp. Sicer so inozemski časopisi že pred dnevi pisali, da je tudi Krupp padel v nemilost, pa so takrat nemški časopisi to odločno zanikali. Sedaj pa je vendarle Krupp moral odstopiti. Dr. Schacht je že imenoval njegovega naslednika.

Plebiscit v Posaarju

Angleškega častnika so zdelali

Pariz, 17. dec. AA. Včeraj se je odigral v Saarbrücknu incident, ki je po »Daily Mail« nastal takole:

Neki angleški oficir se je peljal z avtomobilom. Z njim sta bila njegov prijatelj Lord Elshort in neka mlada Nemka, po imenu Käthe Braun. Po pričevanju tega angleškega oficirja je avtomobil zavozil na pločnik in povozil dva pešca, nekega moškega in neko žensko. Moški

je ostal nepoškodovan, ženska pa je dobila lahko rano na nogi. Pri padcu na tla si je tudi poškodovala svoj zimski plašč. Angleški oficir je takoj stopil iz avtomobila in ponudil poškodovani osebi odškodnino 50 frankov. Tedaj pa je prišla iz bližnje kavarne večja skupina ljudi, ki je zavzela proti angleškemu oficirju sovražno stališče in zahtevala, naj ga odvedejo na policijo. Ko je množica prešla tudi k dejanju, kakor je oficir zgrabil za revolver in od dal strel v zemljo. Napadalcu so naposled oficirja razorožili. Oficirja so tako pretepli, da so ga morali prepeljati v bolnico.

Kamenje na šela policije

Saarbrücken, 17. dec. TG. Danes se je dogodil tukaj že drugi nejužni incident, ko sta se na ulici spoprijela poveljnik posaarske policije kapetan Hemsley in nemški izseljenec princ Löwenstein. Preprij se je začel že v kavarni, ko je princ Hubert von Löwenstein moral v največjem hrupu zapustiti poslojce. Na ulici se je nagromadilo ogromno ljudstva, ki je prisostvovala prepiru in spremljalo oba, Hemsleya in prince von Löwensteina, do vladne palače, kjer sta vložila pritožbo pri predsedniku Knoxu. Ljudstvo je obojico psovalo in obmetavalo z raznimi predmeti.

vlada zadoščenje in da plača odškodnino. Nasprotno pa abesinska vlada o kakšni italijanski zahtevi sploh slišati neče.

Italija odgovarja Zvezi narodov

Zeneva, 17. dec. c. Danes je prispel v Zenevo odgovor italijanske vlade na spomenico, ki jo je poslala tajništvu abesinska vlada. Ta italijanski odgovor je zelo kratek. Na koncu prosi tajništvo Zveze narodov, naj abesinsko spomenico in italijanski odgovor dostavi vsem vladam. Italijansko časopisje piše sicer zelo malo o tem koraku Abesinije pri tajništvu Zveze narodov. Tudi angleško časopisje posveča izredno malo pozornosti sporu med Abesinijo in Italijo. Še celo socialistični »Daily Herald« piše, da je sicer zelo hvaljevredno, da se je Abesinija obrnila na Zvezo narodov, da zavaruje svoje pravice. Zveza narodov je zadnji čas zelo pridobila na ugledu in je zato pričakovati, da ne bo razočarala nad Abesinijo. Vendar pa, zaključuje list, je spor med Italijo in Abesinijo spor med velikim in malo državo, ki zato ne more biti rešen tako, kakor je bil rešen spor med Nemčijo in Francijo zaradi Posaarja ali pa zadeva med Madjarsko in Jugoslavijo. — S tem pisanjem »Daily Herald« očitno namiguje, da je možno, da Abesinija v Zenevi ne bo mogla najti dovolj podpore.

Italija izziva v Afriki

Abesinski spor

Abesinci se ne uklonejo

Rim, 17. dec. b. Na protest abesinske vlade, ki ga je izročila tajništvu Zveze narodov v soboto, je odgovorila snoči italijanska vlada z noto, ki jo je tudi oddala generalnemu tajniku Zveze narodov. V italijanski noti se poudarja, da opis incidenta, ki ga je dala abesinska vlada Zvezi narodov, ne odgovarja resnici.

V italijanski noti poudarjajo, da navedbe abesinske vlade ne odgovarjajo stvarnosti in da za ves spor nosi odgovornost samo abesinska vlada. Italijanska nota opisuje incident, ki se je zgodil 5. decembra pri Ualualu na abesinski meji, takole: Britansko-abesinska komisija, ki proučuje pašnike v pokrajini Agateu, je prišla 23. novembra v Ualual. To področje, tako trdi italijanska nota, pripada italijanski Somaliji, vsled česar so tam nameščene tudi italijanske čete. Britanski in abesinski predstavniki v mešani komisiji, ki so prišli v Ualual, so takoj stopili v zvezo s tamkajšnjim poveljnikom italijanske posadke. Pri tej priliki so bila izmenjana pisma, iz katerih se je razvidelo, da stališče abesinskih predstavnikov nasprotuje stališču italijanskih predstavnikov. Abesinski predstavnik je trdil, da Ualual pripada Abesiniji in da imajo abesinske čete pravico gibanja v tem svojem področju. Poveljnik italijanske posadke je odgovoril, da ne more dovoliti napredovanja abesinskih četam okoli Ualuala, ker pripada ta cona Somaliji. Glede spora, ki bi lahko zaradi tega nastal, je poveljnik italijanske posadke opozoril abesinske predstavnike, da se ta spor lahko reši direktno med abesinsko in italijansko vlado. Nato je britansko-abesinska komisija zapustila spodnje področje. Medtem pa so abesinske čete, ki so štela kakih 1000 vojakov, ostale na liniji, ki ni bila mnogo oddaljena od črte, kjer so bile italijanske čete. Poveljnik italijanske posadke v Ualual je najbrž v namenu, da se izogne sporu, predlagal poveljniku abesinskih čet, da se obe vojski črta pomakneta tako, da bo med eno in drugo večji prostor, sredi katerega naj bi se postavili leseni drogi. Ta predlog pa je poveljnik abesinske posadke odločno zavrnil. Zaradi tega je ostala vojaška črta, na kateri so bile razvrščene italijanske čete v neposredni bližini abesinskih vojaških oddelkov. Abesinski vojski so pričeli italijanske kolonialne vojske pozivati, naj desertirajo in na vsak način so skušali povzročiti spor. Pri tem so se Abesinci posluževali raznih fantastičnih pripovedk, samo da bi pridobili italijanske kolonialne vojske, da pobegnejo. Dne 5. decembra pa so abesinske čete nenadoma izvršile napad na italijansko posadko, čeprav jih ni nihče izžival.

Po podatkih, ki jih je dobila italijanska vlada od guvernerja Somalije, je dal znak za napad na

italijanske čete neki abesinski vojak, nakar so njegovi tovariši pričeli streljati na Italijane, ki so imeli tudi znatne zgube. Italijanska posadka je vzdržala na svojih položajih, ko pa je prišla okrepitev, je odbila napad in poglala v beg napadalce. V tej akciji so sodelovala vojna letala in en tank. Italijanska vlada je takoj po incidentu protestirala pri vladi v Adis Abebi ter zahtevala zadoščenje, da se izkaže čast italijanski zastavi in da se kaznujejo krivci, kakor tudi, da poravnava Abesinija nastalo škodo, kakor tudi škodo za ranjence in mrtve. Istočasno pa se je tudi abesinska vlada pritožila po svojem rimskem poslaniku, ki je vložil protestno noto pri italijanski vladi. Abesinska vlada je zahtevala, da se spor reši arbitražnim potom. 14. decembra pa je italijanska vlada odgovorila, da oddanja arbitraže, ker smatra, da je napad na Ualual popolnoma razčiščen in da italijanske čete ne nosijo prav nobene krivde za ta spor. Zaradi tega Italija odločno vztraja na zahtevi, da dá abesinska

Sam Lerroux ugotavlja:

Katoliške sile so rešile Španijo

Bruselj, 17. dec. Poročevalec lista »Libre Belgique« poroča o svojem razgovoru s sedanjim španskim ministrskim predsednikom Lerrouxom. Razgovor je dokaj zanimiv, posebno glede na dogodke, ki so se v zadnjem času odigrali v Španiji. Lerroux je ugotovil, da je pri zadnjih uporih padlo skoro 1000 stražnikov in vojakov, medtem ko je sodišče obsodilo samo 27 upornikov na smrt. Smrtua kazen pa je bila izvršena samo nad dvema; ostali so bili pomiloščeni. »Kdo more potem nam očitati tiranstvo?« je vzkliknil Lerroux. Vlada je postopala do skrajnosti liberalno. Kdor očita Lerrouxovi vladi, da je tiransko ravnanje, naj pogleda v Moskvo, kako tam ravna. In Moskva je naščuvala uboge delavske množice v Asturiji, da so se uprle. Rudarji so pričakovali nekakega čudeža. Menili so, da jim pride iz Moskve po zraku pomoč. Revolucionarji so bili prepričani, da je odbila ura, ko se lahko izpolni napoved g. Trockega, češ, da je Španija izmed zapadnih držav najbolj primerna za uvedbo popolnega boljševizma.

ki so, ako izvzamemo zunanjo politiko in vojsko, skoraj pravice neodvisnih dominijonov, pod pogojem seveda — in to je odvisno izključno le od ljudskega predstavnitva — da se ne zaletava v vprašanja, kjer ima podkralj v primeru potrebe pravico, da postopa mimo vlade in mimo parlamenta.

V duhu svoje svojstvene kolonialne politike, ki gre za tem, da uvaja demokracijo stopoma najprej v manjših upravnih ednicah (provincije) in jo potem polagoma razširja na vso kolonijo ali v našem primeru na vso Indijo, je angleška vlada pokrajinskim zastopstvom dala še večje pravice, ker je guvernerjem province odredila tista »pooblastila«, ki jih ima podkralj za sklepe zvezne vlade in zveznega parlamenta. Bodoča indijska provinca se torej še bolj približuje državnim oblikam, osnovanim na demokracijskih podlagi.

Angleškemu poskusu, včleniti Indijo »ambulando« v demokracijo samoupravo britskega imperija, zasluži največjo pozornost kulturnega sveta. Izoblikuje se usoda ljudskih množic, ki dosegajo prebivalstvo Evrope. Med tem, ko Evropa tone v samovladah, gradi demokracijo Anglija demokracijo v Aziji. To se čudno sliši, a mora dati misliti kulturnim narodom Evrope.

Lerroux je dopisniku belgijskega lista popisal tudi razmerje med njim in katoliško stranko. Dejal je, da je prepričan, da je rešil republikansko vladavino in tudi domovino v trenutku, ko je pozval k sodelovanju katoliške sile, ki so jih dotlej imeli za protidržavne. Revolucionarji so imeli namen preprečiti to sodelovanje. Njihova nakana se ni posrečila. Zdaj se pričinja sodelovanje v mirnem ozračju. Lerroux je omenil, da se kot levčar ni lahko odločil za sodelovanje s katoličani, toda ko je uvidel, da predstavljajo še edino zanesljivo silo, na katero se v kritičnem trenutku lahko nasloni, je storil ta korak. Versko vprašanje ga sicer loči od katoličanov, toda ti so bili tako previdni, da niso zahtevali v tem trenutku, naj se izvede njihov maksimalni program. Zadovoljili so se s svobodo, ki je on ne bo odrekel katoliški cerkvi, čeprav je sam pristaš laicizma. On sam spoštuje katolicizem in z njim tudi simpatizira. Lerroux je nato govoril o potrebi izvedbe agrarne reforme. Člankar omenja, kako je kmetijski minister Fernandes temeljil zakon o temeljiti izvedbi agrarne reforme. Minister, ki dobro pozna kanonsko pravo, je dejal, da danes več ne zadostuje pojem rimskega prava o lastnini. Zanj je več vreden evangelij, več so vredne enciklike. Bogataši se bodo morali sprijazniti s tem, da del svojega izobilja odstopijo milijonom ljudem, ki nimajo niti najpotrebnejšega. Vsi morajo nekaj imeti. Zato bo minister zahteval, da se socialna reforma izvede z vso odločnostjo.

Žid Zinovjev se vrača

Moskva, 17. dec. TG. Znani židovski boljševik Zinovjev, ki je do l. 1927 igral vodilno vlogo v Sovjetski Rusiji in je bil tedaj izgnan v Sibirijo, ker je bil v nasprotju s Stalinom in ki je bil l. 1933 pomiloščen ter istočasno imenovan za rektorja na vseučilišču in Sverdlovsku (bivši Jekaterinburg), je bil danes postavljen za predsednika upravnega odbora osrednje zveze sovjetskih združenj v Moskvi. Zinovjev se torej vrača v aktivno boljševiško politiko.

Volitve na Portugalskem

Lizbona, 17. dec. AA. Po podatkih notranjega ministrstva je narodna zveza dobila okrog 80% oddanih glasov.

Iluzije III. cesarstva V ozračju laži in hinavščine

Nezadovoljstvo razumnih, gospodov, duhovnikov, katoliških in protestantskih vernikov se pridružuje nezadovoljstvu davkoplačevalcev. Nič čudnega, ako so tudi v Nemčiji davki visoki. To je pojav, ki ga najdemo po vseh državah. Toda kmetje so mi zatirjali, da danes proizvajajo s tako majhnimi stroški, a kljub temu je življenje izredno drago. Pred vojno smo imeli vojsko, ki je štela 800.000 mož, in tudi kneze, ki smo jih plačevali, in vendar, plačamo danes v enem mesecu več davkov kakor pred vojno v enem letu. Če primerjam plačilne naloge iz l. 1913 s plačilnimi nalogami lanskega leta, moram ugotoviti, da plačujem zdaj stokrat več davka kakor pred vojno.

„Samo“ 96.000 mark na leto!

Tudi »izredni davki«, izredne dajatve so zelo velike; ob vsaki priložnosti, na vsak narodno-socialistični praznik prirejajo zbirke, ki stanejo mnogo denarja. Kupiti moraš ali kako iglo, svetiljco ali znak, kar te stane do 25 fenigov. Samo narodno-socialistične znake smeš nositi. Za revnega Nemca so te dajatve izredno visoke. Za večje družine pomenijo pravi polom. Starši, otroci in služničad morajo plačevati vsak zase te pristojbine za narodno-socialistično organizacijo. To je davek, ki znaša za osebo najmanj kakih 25 fenigov ali celo eno marko na mesec. Na izkaznici delavske fronte stoji natančno tole: »Kdor ni član delavske fronte, zgubi sploh državljanstvo in pravico do dela.« Kam gre ves ta denar? V blaginje stranke seveda. Priporočajo, da je Röhm v družbi z načelniki generalnega štaba zapravlja za bankete samo v enem mesecu 30.000 mark. Sam je imel kakih 12 milijonov prihrankov. V Nürnbergu so za zborovanje narodno-socialistične stranke potrošili 5 milijonov mark samo za razsvetljavo. Se preden je prišel na vlado Hitler, je nemški državni zbor sklenil, da se ne smejo izplačevati plače nad 12.000 mark. Danes prejema namestnik (Statthalter) 36.000 ali celo 42.000 mark na leto, dr. Ley, načelnik »Delavske fronte«, ima plačo 53.000 mark. Göring in Göbbels prejmeta vsak po 96.000 mark.

Jasno je, da drži narodna socialistična stranka s neprestanimi prireditvami in s propagando v najrazličnejših oblikah vse javno mnenje v neprestani napetosti. Na ta način ga hoče varati. Kljub temu je gotovo, da narodni socialistični režim vedno bolj zgublja na popularnosti. Ta popularnost bolj pada, kakor bi domnevali najhujši nasprotniki režima. To propadanje je nehoti ugotovil sam Hitler na zborovanju v Nürnbergu. Ne smejo nas varati številke raznih plebiscitov za režim. Kajti ta ima v svojih rokah takšno moč, da lahko vsak trenutek spravi svojega nasprotnika ob kruh.

Z lažjo in pompom nasičeni...

Pri kritičnih ljudeh povzroča silno nezadovoljnost z lažjo in zunanjim pompom nasičeno ozračje. Dejali so mi: Nikdar niso oblastva tako brezobzirno lagala od najvišjega organa do najnižjega na vseh področjih. Od jutra do večera si sledi laž za lažjo. Povsod vidimo iste znake. Hinavščina in laž sta dosegla že takšne meje, da se človek vprašuje, ali ne gre že za pravo duševno bolezen. Ljudje se že sramujejo biti Nemci. Pri prost človek se vedno verjame Führeru in obdobju njegovega spremstva. Toda tisti, ki mislijo in opazujejo, ne delajo več te razlike. Če je Hitler v Nürnbergu dejal, da število vlog pri javnih hranilnicah vedno bolj narašča, mu drugi ugovarjajo: Nikdo ne kupuje, ker nima denarja. Če se ponaša v uravnoteženosti marke, povdarjajo drugi, da zunanja trgovina počiva in da je marka po vsem tem šibka. Če narodni socialisti govori o delavskem problemu in navaja številke, ki naj bi dokazale, da danes ni nezaposlenosti, mu dežela tega ne verjame. Ko je Hitler v svojem govoru navajal, kako se je število potnikov na državnih železnica dvignilo, je pozabil omeniti, da se je zgodilo zaradi prave neprestane mobilizacije ljudskih množic, ki jo organizira narodno-socialistična stranka, in sicer na podlagi 75% popusta na železnica. Vsako soboto gredo na vlake množice mladih hiterjevev in mož SA.

Ali Hitler ne vidi, kam vodijo ukrepi, Nikdo ne zanika, da so bile na njegovo pobudo sprožene krasne ideje in izvršeni ukrepi. Toda narodni socialisti bi ne smeli

Peklenjski stroj v Žagubici

Belgrad, 17. dec. m. Iz Žagubice poročajo, da je v vasi Vukovec eksplodiral peklenjski stroj, s katerim sta se igrala petletni Milan in sedemletna Stanoja, otroka tamkašnjega uglednega kmeta Markovića. Eksplozija peklenjskega stroja, ki so ga po vsej verjetnosti pozabili hajduki na begu pred orožniki na dvorišču tega posestnika, je oba otroka dobesedno raznesla. Orožniške oblasti so takoj uvedle strogo preiskavo, ker tudi ni izključeno, da ne bi bil peklenjskega stroja napravil kdo od domačih, med katerimi so vladali tudi spori.

Poziv finančnega ministra: Plačujte takse na račune

Besgrad, 17. dec. AA. Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal strogo okrožnico vsem finančnim ravnanjem, davčnim upravam in organom finančne kontrole glede kontrole pri izdajanju računov, not in obvestil po tarifni številki 34. takšnega zakona. Ta okrožnica posebno poudarja, da so bili tudi voditelji davčnih uprav sami prenašali v svoji dolžnosti in niso ukrenili za dostojnih ukrepov, da bi storili dolžnost vsi tisti, ki so poklicani, da izdajajo račune. Okrožnica zato naglašja, da davčni oddelek finančnega ministrstva proti takim šefom davčnih uprav ukrenil najstrožje odredbe, da ne bodo zaradi njihove nemarnosti ali nesposobnosti trpeli državni dohodki.

V zvezi s tem je davčni oddelek finančnega ministrstva pozval vse finančne organe, da morajo izvajati kar največjo kontrolo pri kupcih in dogmatih, ali se izdajajo taksirani računi ali ne. V ta namen bodo organi finančne kontrole zahajali osebo v vsako trgovino in dajali navodila vsakemu lastniku trgovine, da je dolžan izdajati račune, in ga bodo opozorili tudi na kazenske posledice zaradi neizdajanja računov. Organi finančne kontrole in drugi organi davčnih uprav bodo to kontrolo vršili vsak dan, po možnosti nepretrgoma, da doženejo, ali se ne izdajajo računi, in na podlagi tega določali kazni. Organi finančne kontrole in organi davčnih uprav bodo posebej posebno pozornost tistim trgovinam, ki morajo po naravi sami svojega poslovanja izdati dan za dnem mnogo računov, ter bodo organizirali nadzorstvo tako, da ne bodo kontrolirali samo ves dan, temveč del časa, dokler prodajalci ne izprevidijo, kaj je njihova dolžnost.

pretirati, ne smel bi pretirati predstavnik države, kajti ljudstvo vidi resnico in zgublja zaupanje vanj. Danes ga vzgajajo v nevednosti mnogo bolj kakor za časa Viljema II. In dr. Göbbels se drzne trdit, »da so narodni socialisti izgnali iz Nemčije laž, ki vlada v vseh državah; narodna socialistična propaganda nima potrebe lagati, ona tudi ne sme lagati, kajti ljudstvo lahko nadzira resnico. Ali so ti ljudje še pri pameti? Se vprašuje ljudstvo. Marsikdo mi je dejal: »Nemčija se bo izpremenila v norišnico, ako pojdemo po tej poti naprej.« Narodno-socialistično besedostrojstvo ima danes že vse drugačni pomen, kakor ga je imelo poprej. Za dr. Göbbelsa je resnično samo to, kar je nemškemu narodu koristno. Vse drugo, kar je škodljivo namreč, je laž. Oba ta dva pojma in tudi pojem prava nimajo pri njem objektivne podlage. V tem pogledu vlada popoln sporazum med Hitlerjem, Göringom in drugimi. Göring je takoj v začetku režima čisto izjavil: »Oh, nikakor, jaz nisem objektivni. Jaz sem Nemec in jaz vselej gledam vse izključno z nemškega stališča.« Nekaj dni za tem, ko se je Göbbels hvalil, da je Nemčijo odrešil tiranije laži, pod katero vzdihujejo vsi drugi narodi brez izjeme, je slovesno proglasil, da je nemški narod najbolj svobodni izmed vseh. Sam pa je večkrat z drugimi narodno-socialističnimi voditelji dejal, da v narodno-socialistični državi ni svobode, ampak samo dolžnosti.

Po Kantovih potih

Ta istovetnost nasprotij ni v Nemčiji nič presenetljivega. Ze pred dobrim stoletjem je Kant analiziral psihologijo svojega okolja in učil, da resnica nima nič objektivnega in da je proizvod človeškega razuma. Hitlerjem skuša do skrajnosti uresničiti germanizem; zato ne smemo izjavljati narodno-socialističnih voditeljev pripisovati nikake objektivne podlage, ker se izpreminjajo z okoliščinami. Zato bi tudi bilo nevarno smatrati za resne kakršnekoli obveze novega režima. Obvezana država se ne čuti vezano na takšne obveze. In ker ti nauki čedalje bolj prodirajo v duhove, moramo to upoštevati tudi v zasebnih zvezah z vsem tem, kar se proglašja za hitlerjevsko.

Dr. Göbbels je tisti, katerega ljudstvo obdobje, da ga hoče vzgojiti v popolni nevednosti. Listi poročajo edino to, kar hoče on. Javnost tako nič ne ve, kako gleda inozemstvo na dogodke v Nemčiji in kako se prav za prav suka mednarodna politika. V zadnjem času dr. Göbbels mnogo bolj molči. Prej je bil res zgovoren. Ljudstvo sodi, da to nekaj pomeni. Dr. Göbbels napoveduje, da bo država prevzela »vero, narodno gospodarstvo, dobrodelnost, vso vzgojo in znanstvo; tudi sport je njena zadeva. Tako so danes vse organizacije, pa naj se bavijo s čimerkoli, podrejene državi, država jih tudi nadzira. Če danes ni še vse povsem podzvajeno, se bo to že zgodilo. Nekaj časa je krožil glas, da bodo ministrstvo propagande opustili in da polje dr. Göbbels za nemškega poslanika v Varšavo. Javnost je takoj videla v tem ukrep, ki naj reši Göbbelsa pred Göringovim maščevanjem.

Göring — Viljem II. na odru

Ako bi hoteli podati glavno oznako g. Göringa, bi dejali, da je on vojaški igralec, nekak Viljem II. v gledališču. On je pruski ministarji predsednik, obenem predsednik državnega zbora in predsednik pruskega državnega sveta, obenem general infanterije, politične policije itd. Obloko menja vsak dan. Enkrat je v tej uniformi, drugič v drugi. Prepričan je, da tako bolj učinkuje. Göring se vse boji. Protestanti vidijo v njem človeka, ki vodi borbo za ustanovitev državne cerkve. On sam je iz katoliške družine. Njegova sestra je odločna katolikinja, on pa je popoln brezverec. Lahko bi napolnili dolge stolpe z grožnjami, ki jih je izrekel proti katoliški cerkvi. Nedavno je bil v Kölnu na zborovanju. Tu je izjavil: Ako nam Cerkev ne sledi, je bomo reformirali. Se prej se je javil pri kardinalu Schulteju. Ta ga je sprejel v navzočnosti svojega generalnega vikarja. Silovit je bil ta sprejem in poln razburljivih prizorov. Kardinal je po tem sestanku izjavil: Takšen starček, kakor sem jaz, ima dva taka sprejema dovolj za vse leto. — Göring je človek 30. junija. Vse Hitlerjeve odredbe se zaostri in jih izvede do skrajnosti.

Razhod pomorske konference

London, 17. dec. c. Londonska pomorska konferenca, na kateri so se razgovarjale Japonska, Anglija in Amerika, je zaprta. Dni sta se večkrat sestala MacDonald in Norman Davis, da bi ugotovila vsaj nekaj skupnih točk in rešila to londonsko zasedanje vsaj z nekim navidezno uspešnim zaključkom. Toda iz Tokia niso prišli nobeni novi predlogi in zato danes londonska »Times« objavlja nekroglo washingtonskemu sporazumu. Sicer pa ta nekroglo ni pesimističen, ampak izzvenil še zelo optimistično. V članku se priznava popoln neuspeh londonskega zasedanja, pač pa se izraža upanje, da se je zaupanje med vsemi tremi velesilami še povečalo. To zaupanje bo moralo omogočiti, da se v l. 1935 skliče nova pomorska konferenca, ki bo morala biti srečnejša in zadovoljiti Japonsko. Ob zaključku pa prinaša »Times« senzacionalno vest iz Washingtona, da je Roosevelt sklenil, da Amerika odslej ne priznava več principa o svobodi morja. List ne dodaja tej vesti še nobenega komentarja.

Ameriška delegacija odpotuje v New York 29. decembra in se vkrca v Southampton na parnik »George Washington«. Na predvečer se bo konferenca sestala na zadnji sejo. V krogih ameriške delegacije se govori, da Japonska tudi tedaj ne bo stavila nobenih predlogov.

4 nove usmrtitve v Rusiji

Moskva, 17. dec. TG. Danes so bili obojeni na smrt in takoj ustreljeni štirje »kmetje« iz vasi Kaširinov, ker so baje ubili dve komunistični dekleti.

Poroka španske princeze

Rim, 17. dec. TG. Hčerka bivšega španskega kralja Alfonza princezinja Beatrice se bo v teku meseca januarja poročila s italijanskim princem Torlonia. Poročilo ju bo sv. oče v siketinski kapeli.

Avstrijski les v Perzijo

Dunaj, 17. dec. b. Nepričakovano je bila sklenjena med avstrijskimi gozdničarji in neko angleško tovarno pogodba, po kateri ima Avstrija v letu 1935 dobaviti v Perzijo 700 vagonov, to je 25.000 kub. metrov rezanega tehničnega lesa. Ta les potrebuje angleška tovarna za gradnjo železniške proge v Perziji. Od vse količine lesa, ki ga potrebuje tovarna, bo dobavila Švedska 20%, ostalih 80% pa je razdeljenih na Češkoslovaško, Poljsko in Avstrijo.

Zbiranje nacionalnih gibanj

Zadnje čase je prišlo do izrazitih pojavov v zbiranju nacionalnih gibanj v naši državi. Omeniti je treba predvsem dve veliki skupini, ki sta nastali.

Prva skupina

Prvo skupino tvorijo: 1. Skupina, ki jo vodi bivši pravosodni minister Dimitrij Ljotič iz Smedereva; 2. Združenje borcev Jugoslavijec »Bojci« v Sloveniji; 3. »Jugoslovanska akcija«; 4. Bosanska mladina, ki jo vodi Radko Parežanin. Glasila, s katerimi razpolaga ta prva skupina, so sledeča: »Otdadžina«, glasilo D. Ljotiča, »Prelom« v Ljubljani, revija »Zbor«, »Budjenje« v Velikem Bečkerek, »Novi putevi« v Belgradu, »Jugoslovanska Riječ« v Zagrebu, »Jugoslovanska pošta« v Sarajevu, in končno »Zovu sa Jadrana« v Splitu.

Ta skupina je podpisala in za svoje sprejela sledeča »Temeljna načela«, sestavljena od bivšega pravosodnega ministra Dimitra Ljotiča. Priobčil jih je »Prelom« 13. decembra 1934.

Srbi, Hrvati in Slovenci tvorijo jugoslovansko narodno, družabno in duhovno skupnost, katero veže krvna sorodnost in zavest iste usode. Jugoslovanskemu narodu kot celoti so podrejene vse koristi.

Vere, ki so vezane na dušo naroda in izražajo njegov svetovni nazor in zaupanje v Boga, so bistvene duhovne vrednote.

Samosvojo jugoslovansko kulturo v duhu svojih izročil in na temeljih človečnosti gradi jugoslovanski narod s svobodnim ustvarjanjem. Zaščitnik tega ustvarjalnega stremeljenja je jugoslovanska država.

Posebnim (individualnim) duhovnim vrednotam (jezik, običaji itd.), ki jih posamezni deli naroda vnašajo v skupnost, se mora omogočiti neovirani razvoj.

Jugoslovanska narodna skupnost mora imeti v družabnem oziru svoj poseben sestav, ki odgovarja njenemu duhu in njenim potrebam.

Dom (družina) kot naravna podlaga mora biti tudi družabna podlaga narodne skupnosti.

Vas, selo bo merilo jugoslovanske družabne politike.

Delo mora biti dolžnost in pravica vsakega posameznika; družabna koristnost dela odloča o vrednosti in vlogi v skupnosti.

Zasebna lastnina in kapital se morata podrediti koristim celote.

Proste posameznikove ali združene pobude (inicijative) so glavni nosilci družabne delavnosti, katere zastopniki n. a. j. bodo stanovi.

Država izključuje podreitev enega stanu drugemu.

Jugoslovansko gospodarstvo je celota, katere odnosi so v medsebojni odvisnosti; njegov temelj je poljedelstvo.

O odnosih in razvoju celotnega gospodarstva odloča gospodarski načrt, ki naj ga postavijo gospodarske skupine s sodelovanjem države.

Kraljevina Jugoslavija je zgodovinsko-politična enotnost in samo ona omogoča obstoj in svobodni razvoj jugoslovanskega naroda.

Samo v tistih funkcijah, ki se nanašajo na življenje naroda kot celote, naj bo državna oblast »sredotočena«, v ostalih se mora izražati v samoupravi.

Vsaka oblast v državi mora biti popolna in stvarna. Prav tako mora biti tudi njena odgovornost. Samo kralj je nedotakljiv.

Ljudstvo se bo udeleževalo zakonodaje in vršilo nadzorstvo nad državno upravo potom državnega zastopstva (predstavnitva), ki mora biti izraz stanovske ureditve in političnega umevanja.

Druga skupina

Druga skupina »Savez nacionalnih organizacij Jugoslavijec«, je bila ustanovljena 8. decembra in zbira društva in gibanja, ki jih naštevajo sledeči proglas predsednika »Narodne Odbrane« g. Ilje Z. Trifunovića:

Članstvo naših glavnih nacionalnih organizacij je že večkrat vidno izrazilo željo, da bi se te organizacije medsebojno povežale za čim boljše in priskrbenje sodelovanja.

Naša patriotska javnost je simpatično pozdravila vsak skupen nastop nacionalnih organizacij, kar je dokazal zlasti veličastni protestni miting, ki se je vršil v maju 1933 v Belgradu.

V tem razpoloženju so se predsedniki in pooblašeni predstavniki »Narodne odbrane«, »Udruga vojnih invalidov«, »Saveza vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije«, »Saveza strelskih družin«, »Udruga rezervnih oficirjev in bojevnikov«, »Aerokluba kraljevine Jugoslavije« in »Udruga upokojenih oficirjev in vojaških uradnikov« posvetili delu ter s svojimi soglasnimi odločitvami izpolnili željo članstva svojih organizacij.

Dne 8. novembra 1934 se je vršil v svečani dvorani Narodne odbrane prvi sestanek in takrat je bilo narodno sklenjeno, da se osnuje »Savez nacionalnih organizacij v kraljevini Jugoslaviji«. Na dveh sledečih sejah od 12. in 14. novembra 1934 so bila izdelana in danes, na dan praznika našega Ujedinjenja, že tudi podpisana pravila Saveza, ki bodo te dni predložena pristojnim oblastem v potrditev.

Delo Saveza vodi vrhovni odbor, ki zaseda v prostorih »Narodne odbrane« v Belgradu.

Na dan 1. decembra 1934 v Belgradu.

Predsednik Saveza: Ilja Z. Trifunović, predsednik NO.

Načela te skupine je priobčil »Pohod« dne 15. decembra 1934 in so sledeča:

Ko iznašamo in podpiramo značaj in polet privatne iniciative, še od daleč nismo iztrpali in iznesli vse koristi, katere nam prinaša privatna iniciativa. Te koristi so velike, nedvomljive, zlasti v dnevih, kakor jih danes preživljamo, in v časih in prilikah, ki so sedaj nastale. Ta čas in te prilike zahtevajo hitro in odločno grupiranje vseh konstruktivnih nacionalnih moči, koordiniranje vseh akcij privatne iniciative kulturnega, socialnega in narodno-obrambnega karakterja. Potreba te akcije in te koordinacije se čuti že zdavnaj in od časa do časa se je to delo že celo prakticiralo, vendar se je pristopilo k definitivnemu organiziranju v času, ki upajmo, ni poslednji.

Stara je že skupna želja vseh naših nacionalnih organizacij, da se druga drugi kolikor mogoče približajo in izdelajo v skupnem organizacijskem forumu skupni načrt skupnega dela, ki naj se nanaša na najaktualnejša vprašanja, ki naj izbere najkrajše pot do skupnega cilja in ki naj uporabi najpogostejša in najučinkovitejša sredstva. Ta želja in ta potreba je bila ustvarjena v preteklih dneh v enodušni odločni odgovornosti predstavnikov nacionalnih organizacij in dne 1. decembra je bila osnovana zveza nacionalnih organizacij.

Pozdravljajoč iz iskrenega srca pojav tega novega velikega organa naše privatne iniciative, iz-

ražamo globoko prepričanje, da bo ta organ odgovarjal onim visokim ciljem, katere si je zastavil. Ravno danes je potrebna bolj kakor kadikoli popolna koordinacija naše privatne iniciative. Izza tragičnega, krvavega marseškega zločina je potrebno, bolj kakor kdaj, da se vsi strnemo v goste vrste in da tesno povezani ter inspirirani v dobromarnem hotenju in visoko postavljenemu idealu vsi do zadnjega trdno stojimo na obrambi narodnih in državnih interesov. Na ta način bomo največ doprinesli k okrepitvi nacionalne zajednice in istočasno pomagali hotenju poklicnih faktorjev tudi na onih poljih delovanja, ki so privatni iniciativi najlažje dostopna.

Zveza nacionalnih organizacij je velika kulturna in narodno-obrambna pridobitev generacij, ki so bile v poslednjih 20 letih tako težko preizkušene. To so one generacije, ki so za ustvaritev narodnih idealov dale vse svoje brez slehernega strahu pred skoraj nepremostljivimi zaprekami, ki so stalno spremljale njihovo nadčloveško delo. Naše stare generacije stopajo kompaktno, čiste pred svojo vestjo in pred mlajšimi generacijami, ki nastopajo, brez strahu pred besnimi in hinavskimi napadi najrazličnejših narodnih sovražnikov, ki se brez ovinkov poslužujejo celo zločinov. Te naše stare generacije se popolnoma zavedajo odgovornosti in tudi vloge, ki jim v nacionalnemu organizmu pripada.

To podajamo našemu čitateljstvu v vednost

★

10 tisoč ljudi na Oplencu

Belgrad, 17. dec. m. Nocoj je bil po vrtnitvi akademikov vseh treh jugoslovanskih vseučilišč iz Topole, kjer so se poklonili na grobu blagopokojnega kralja Aleksandra, velik shod pred kneževim spomenikom, na katerem je govorilo več govornikov vseh treh vseučilišč. Večstočlana množica akademikov je pri tem navdušeno manifestirala za državo.

Topola, 17. decembra. Danes, na rojstni dan blagopokojnega kralja se je na Oplencu zbralo do 10.000 ljudi. Prišli so iz vseh krajev naše države zastopniki vseh slojev, več tisoč akademikov s profesorji, obrtniki in kmetje, delavci, trgovci in zastopniki vseh drugih poklicev.

Svečanost na dvoru

Belgrad, 17. dec. AA. Danes dopoldne so posvetili kapelo v dvorcu na Dedinju. Vršila se je v njej služba božja za dušni pokoj blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Posvetitvi in službi božji so prisostvovali Nj. Vel. kralj Peter II., Nj. Vel. kraljica-mati, Nj. Vis. kraljeviča Tomislav in Andrej, Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle, Nj. kr. Vis. kneginja, knez Nikola in člani civilnega in vojaškega doma.

Seja vlade

Belgrad, 17. dec. m. Danes dopoldne je bila seja ministrskega sveta, katere so se udeležili vsi člani vlade. Zunanji minister Jevtić je poročal o zadnjem zasedanju Sveta Zveze narodov, na katerem se je pretrgala naša pritožba proti Madžarski. Ministrski svet je odobril poročilo zunanjega ministra.

Iz poštne službe

Belgrad, 17. dec. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog prometnega ministra so povišani:

dr. Bogdan Čurbaš in Anton Suhač pri ravnanju pošte v Ljubljani; v višja svetnika p. t. v 4. skupini 1. stop.; za tehnične svetnike v 4. skupini 2. stop. Janko Cizelj, Ivan Korun in Franc Pirc, pri ravnanju pošte v Ljubljani, Vinko Janežič pri upravi pošte Ljubljana I., Janko Čuš, pri upravi pošte Ptuj; za tehniške nadzor-nike p. t. v 5. skupini: Pavel Glaser, pri ravnanju pošte Ljubljana; za tehniškega tajnika v 6. skupini Rafael Eržen pri mestni p. t. sekciji v Ljubljani; za višje kontrolorje v 6. skupini: Hilda Vrtovec, Aleksander Jakša, Gustav Dvoržak, Vladimir Jazbec, Feliks Kadunc, Rudolf Lebič, Franc Mozeta, pri upravi pošte Ljubljana II., Peter Cerar, Franjo Znidarič, Justina Marušić, Rudolf Veber in Vera Jan, pri upravi pošte Ljubljana I., Pavel Rabič, pri upravi pošte Laško, Hermina Skreblin, pri upravi pošte Pregrad, Václav Kunst, Ivan Grant in Franjo Žehelj pri upravi pošte Maribor I., Josjo Gradišnik, Franc Koren in Martin Setinac, pri upravi pošte Maribor II., Slavko Butković, pri upravi pošte Murska Sobota; za višje tehniške kontrolorje p. t. v 6. skupini: Vladimir Ervačanin pri mestni sekciji, Milan Lenasi pri 4. terenski sekciji v Ljubljani, Maks Rems, pri ravnanju pošte Ljubljana; za višje računske kontrolorje p. t. v 6. skupini: Ivan Rus in Alojzij Jurgele, pri ravnanju pošte Ljubljana; za kontrolorje p. t. v 7. skupini: Julijana Albrecht in Marija Mrak, pri upravi pošte Brežice, Marija Peternel, pri upravi pošte Jesenice na Gorenjskem, Ivan Globodar, pri upravi pošte Grahovo pri Cerknici, Josip Ivanuš, pri npr. pošte Subotica I., Vera Oberlinther, pri upr. pošte Hrastnik, Amalija Pondelak, pri upr. pošte Maribor I., Stefanijska Sirk, pri upravi pošte Ljubljana I.; za višja p. t. tehnika v 7. skupini Josip Sule, p. t. tehnik v delavnici v Ljubljani, in Anton Kavčič, pri mestni p. t. sekciji Ljubljana.

Ostale osebne vesti

Belgrad, 16. dec. m. V IV. skupino 2. st. sta napredovala dr. Tine Čuš, okrajni načelnik v Krškem, in dr. Milko Brezigar pri banski upravi v Ljubljani. V IV. skupino 1. stopnje je napredoval svetnik ministrstva za notranje stvari Stanko Maslić.

Premeščeni so sledeči učitelji in učiteljice: Karel Doberšek iz Pilštanta v Prevalje, Julij Kontler in Marija Kontler iz Prihove v Koprivnik, Vincenc Jenko iz Nove v Poljski, Leopold Hladnik iz Cerknice v Stari trg, Pavla Lampe v Viča v Krško, in Ljudevit Ivančič od Sv. Jurja ob Ščavnici v Križevce.

★

Zagreb, 17. dec. b. V prostorih delavskega stadiona je izvršila policija preiskavo in našla precejšnje število prepovedanih knjig in časopisov.

Dunajska vremenska napoved: Nestalno in oblačno. Milo z južnimi vetrovi.

Zagrebska vremenska napoved: Deževno.

54.000.000 Din

znaša proračun mariborske občine za leto 1935-36

Maribor, 17. decembra.

Novo proračunsko leto se pričinja šele 1. aprila 1935. Vendar pa je mariborski proračun za to prihodnje gospodarsko leto že sedaj gotov v svojem osnutku ter so ga danes dopoldne razgrnili na mestnem knjigovodstvu javnosti na vpogled. — Bistveno, kar pade pri novem proračunu v oči, je razdelitev na proračun mestnega zaklada ter na proračun mestnih podjetij. Ta razdelitev se je izvršila sicer že z lanskim proračunom, vendar ni bila ločitev tako očividna. Dalje je razvidno, da bo tudi v novem proračunu prevladovalo stremiljenje čim večjega varčevanja. Sicer se je isto naglašalo že pri proračunski obravnavi lanskega leta, vendar so se takratni dobri sklepi dostikrat kršili. V novem predlogu ne opažamo letos nobenih velikih investicijskih načrtov, ki bi obremenjevali razhodke, pa tudi ne nobenih izrednih davčnih virov. Ostalo bo še zaenkrat pri dosedanjih davčinah, samo z izjemo, da je že predvidena izprememba uvoznine, ki naj bi po novem prinesla več dohodkov, kot dosedaj. Občinska doklada na državne davke ostane neizpremenjena — 45%, da pa je predviden kljub temu znatno višji donos iz tega naslova, je vzrok v višji podlagi, ki jo je zvišala, kakor znano, davčna oblast. — Osebnih izdatki so v bistvu isti, kakor doslej; tu bi morda nastala izprememba, če pride do organizacije zahtevanega urada za obrambo proti napadom iz zraka.

Končna vsota novega proračuna, v kateri so združeni razhodki, oziroma dohodki mestne uprave in mestnih podjetij, je Din 54.048.855.14.

V primeru z lanskim proračunom, predlogom, ki je znašal Din 46.355.041.—, bi bil novi proračun kar za 8 milijonov višji. Ta razlika pa je zgolj na-

videzna, ker so stroški za mortizacijo, obrestovanje in odplačila posojil v iznosu Din 6.688.026 označeni v razhodkih mestne uprave in mestnih podjetij. Ta posojila amortizirajo in odplačujejo faktično MP, ki pa vsoto nakažejo mestni blagajni, katera potem izvrši izplačilo. V glavnem bi se tedaj novi proračun kril z letošnjim, kolikor pa je poviška, ga je iskati v večjih postavkah za socialno skrbstvo ter za oskrbovanje cest.

Mestna uprava

ima predvidenih razhodkov 23.997.994.— in prav toliko dohodkov. V resnici bi bil njen proračun za omenjenih 6 milijonov, ki jih plačajo MP v mestno blagajno, manjši ter bi se gibal okoli 18 milijonov izdatkov in tudi dohodkov. — Razhodki mestne uprave se delijo: 1. Redni promet 3.931.935.— (med njimi prejemki mestnih uslužbencev 2.733.947.—, preskrbnine, pokojnine 1.063.000). 2. Materialni izdatki 8.559.155.—, od tega splošna mestna uprava 1.337.050, ostalo pa mestni dolgov. 3. Ceste, ulice, trgi in parki 4.319.900 (za 620.935 več kot lani). 4. Gasilstvo 116.000. 5. Socialno skrbstvo 2.672.155.— (118.513 več). 6. Solstvo 1.336.714. 7. Znanost, umetnost in prosveta 377.500.—, od tega subvencija gledališču 115.000. 8. Obrt, trgovina in tujski promet 122.000. 9. Vojaštvo 20.000. 10. Raznosterosti 917.693, od tega vzdrževanje policije 410.328. — Materialni in osebni razhodki skupno tedaj 23.997.994. K temu še razhodki regulacijskega sklada 465.000 Din, ki gredo v glavnem v regulacijske namene, tako 100 tisoč za regulacijo Pobreške ceste ter prav toliko dohodki, ki jih ima sklad iz dotacije mestnega zaklada ter raznih priložbin.

Dohodki: Mestne davščine 16.394.794 Din (plus

1.101.795 Din napram letošnjemu donosu), splošna mestna uprava 337.200, mestni dolgov 6.388.000, ceste, ulice, parki 810.950, socialno skrbstvo 37.050 ter raznosterosti 23.997.994 Din.

Mestna podjetja

so predložila na javni vpogled samo nekaj sumar z izdatki in dohodki v glavnih obrisih in končnih vsotah. Deli se proračun po novem načinu na izdatke in prejemke. Izdatki se delijo na poglavja: a) Delo, razni stroški in odplačila. b) Material. c) Obrtniška dela, sicer znašajo (pod a) za plače in mezde 6.108.711, za javne dajatve 2.204.430, za električni tok, pogonski in svetilni, javna razsvetljava) 5.510.430, za obrestovanje in amortizacijo 4.061.674, za odplačila posojil 2.626.352, pod b) (material) za gorivo in pogon. material 4.171.385 Din, pod c) 806.620, skupaj tedaj Din 30.185.861.14.

Prejemki se delijo: a) oddaja 14.630.000 (električni tok 11.260.000, voda 2.000.000, plin 1.370.000), b) prodaja materiala, koks, bencin itd. 5.626.321.14, c) pristojbina 1.742.650 (klavnina 729.700), d) prevoznine, avtobusni promet 2.532.000, e) vstopnina v kopališča 352.000, g) pogrebne 716.100, f) najemnine 2.494.960, h) vzdrževanje ulic, cest, mostov, brvi in ograj 1.897.830, i) povračilo stroškov 197 tisoč 830, j) razno 1000 Din, skupaj tedaj prejemkov Din 30.185.861.14.

Skupaj znašajo torej razhodki, oziroma izdatki mestne uprave, regulacijskega sklada in mestnih podjetij Din 54.048.855.14, prav toliko dohodki.

Proračun bo razgrnjen od 23. t. m. ter se do tega dne sprejemajo tudi morebitni ugovori. V razpravo pride v najkrajšem času ter bo gotovo sprejet brez večjih izprememb.



MIRIM
KAKAO ZA 4 OSEBE 1

Sedaj v mrzlih dneh potrebuje človek izdatnejše in krepkeje hrane, da ostane telo odporno proti prehladam in boleznim. Zato je priporočljivo, da zajtrkujete **Mirim kakao**, ki je zelo hranljiv in okrepuje. Zavitek **Mirim kakao** za štiri osebe velja samo Din 1.—

† Župnik Franc Ogrizek

Maribor, 17. decembra.

Danes ob tričetrt na 2 je umrl gosp. Ogrizek Franc, upokojeni župnik dramski. Rodil se je 1. oktobra 1861 pri Sv. Križu pri Slatini. Gimnazijo je obiskoval v Mariboru, kjer je dovršil bogoslovje leta 1889. Služil je kot kaplan pri Sv. Juriju ob juž. žel., Sv. Petru pod Svetimi gorami in na Prihovi, odkoder je šel 1895 kot župnik na Črešnje. Od tam se je preselil kot župnik v Dramlje, kjer je služboval do leta 1916, ko je stopil zaradi bolezni v pokoj. Zadnje leto je preživel pri svojem nečaku gosp. župniku Francu Polaku v St. Janžu na Dravskem polju. Povsod je kazal veliko gorečnost v dušeskrbi. Najostreje se je potegoval za resnico in pravico. Še zadnji čas, ko je bolezen — črevesni rak — že izčrpala njegove moči, je še hotel delati v cerkvi. Zvestemu sinu svete Cerkve naj bo sladke počitek na božji njivi!

Višnja gora izumira?

Nekatera naša mesta kar vidno rastejo in se širijo. Višnja gora je pa vedno enaka. Pred 500 leti je imela 700 ljudi in še danes jih nima več. Temu je kriva njena lega na griču, ki ni prikladen za širjenje mesta, glavni vzrok tiči pa v tem, da v Višnji gori nimajo nobene tovarne, ki bi privabila novih naselencev. Letošnji jesen pa se je izselilo iz Višnje gore kakih pet družin v Ljubljano, kar se v Višnji gori precej pozna.

Umor v Zg. Šiški ni bil roparski

Ljubljana, 17. dec.

Današnji »Ponedeljski Slovenec« je poročal o umoru 41-letnega zidarja Ivana Struklja v hiši za tramvajsko remizo v Zgornji Šiški, ki ga je s sekuro včeraj zjutraj do smrti in na okruten način pobila njegova priležnica 30-letna Franciška Planinškova. Policija, ki je morilko takoj po umoru prišla, je imela v splošnem samo še eno nalogo, namreč, da ugotovi ozadje tega umora. Sosedje so vedeli, da je Strukelj kljub svoji brezposelnosti imel nekaj pod palec. Zato so nastale prve domneve, da je Planinškova umorila Struklja z namenom, da ga oropa. To se je izkazalo kot popolnoma napačno. Planinškova sama ni vedela, koliko ima Strukelj denarja, niti ni vedela, kje ga v skupnem stanovanju skriva. Tudi v nedeljo, ko je policija napravila prvo preiskavo v stanovanju, ni nihče vedel, kam je Strukelj spravil svoj denar.

Sele danes, ko je bil na licu mesta ponovno krajevni ogled zaradi tega zločina, je policija pri natančni preiskavi ugotovila skrivališče Strukljevega denarja. Denar je imel Strukelj spravljen na omari pod pregrinjalom. Tam je policija našla 5000 Din gotovine in nekaj hranilnih knjižic s skupnim zneskom 50.00 Din. Ta denar je policija začasno zaplenila.

Danes dopoldne je bila sodna obdukcija Strukljevega trupla. Poleg zastopnikov policije so prisostvovali tudi državni tožilec Branko Goslar, preiskovalni sodnik Brelih, obdukcijo pa je izvršil sodni zdravnik dr. Suher. Obdukcija je ugotovila, da ima umorjeni poškodbe na glavi, tako, kot je poročal »Ponedeljski Slovenec«. Več od teh 15 ran je bilo smrtnih. Truplo bodo pokopali na pokopališču v Dravljah. Stanovanje Struklja in Planinškove ostane začasno zapečaten.

Danes je policija ponovno zasliševala Planinškovo in pa še razne priče, zlasti sosedje, ki so kolikor toliko mogle pojasniti nekatere manj važne podrobnosti zločina. Planinškova vztraja pri svojem prvem govoru, da ni umorila Struklja iz kakšne sebičnosti, temveč v razburjenju in ogorčenju, ker je Strukelj vedno, zlasti pa še usodno jutro zabavljaj in zmerjal njenega otroka.

Zaprisega vojaških obveznikov

Krasen govor g. generala Cukavca

V nedeljo so slovesno prisegli zvestobo novemu kralju Petru II. vsi vojni službi obvezni rezervni podčastniki in vojniki iz ljubljanskega okraja (razen vrhniškega sodnega okraja). O zaprisegi je obširneje poročal že »Ponedeljski Slovenec«. Po izvršeni zaprisegi je imel divizijski poveljnik general Cukavca govor, v katerem je izjavil:

Junaki!

Vojaška prisega, ki ste jo zdaj položili, je vaša svečana dana častna beseda, svečana obljuba, v imenu Najvišjega Boga, pred našimi svetimi znamenji, vojaško zastavo, pred vašimi starešinami in tovariši in pred vašo vestjo, da boste vedno častno, dostojno s požrtvovalnostjo vršili svoje vojaške dolžnosti v službi kralja in domovine.

Kralj je vzvišeni predstavnik našega narodnega življenja, časti in slave. — Domovina, to je naša močna, krasna in mila Jugoslavija. Samo v njej more naš troimeni narod samostojno živeti in se v svobodi razvijati. Samo močna in zedinjena Jugoslavija nam more pridobiti v svetu pomen in upoštevanje, kakršno našemu narodu po njegovi moči in vrednosti pripada, za kakršno se imamo danes zahvaliti samo našemu edinstvu, kar je v zadnjem času jasno dokazano s pomembnimi dogodki mednarodnega življenja oziroma razmerja. Vsaka nesloga bi nam povzročila posebno težek položaj v svetu in našemu narodu bi bil onemogočen obstanek v svobodi in neodvisnosti. Brez edinstva bi bil obojeni na večno robnost tujcu.

Največji prvobornilci našega edinstva, ustvaritelji bi bil on, ki je neizmerno ljubil svoj narod, on, ki je najbolj vedel, kaj je njegovemu narodu potrebno, naš nesmrtni vodnik, blagopokojni viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj, po vsem svetu proslavljeni naš veliki vojskovodja in državnik, ki je junaško padel od roke naših neprijateljev, vršec svojo dolžnost v službi države in naroda.

S svojo smrtjo, pri vršenju kraljevske dolžnosti, je veliki kralj izpolnil v največji meri sveto prisego, dano Gospodu Bogu in svojemu narodu in s tem nam je dal najboljši zgled, kako se služi svoji domovini. Njegova plemenita duša bo mirna, a njegovemu truplu bo lahka domača zemlja, ako bomo tudi mi vedno pripravljeni slediti njegovemu vzgledu v službi kralja in domovine.

Poklonimo se senci velikana in izkazimo največje spoštovanje. Njegovi neizmerni ljubezni do države, naroda in vojske in njegovim slavnim delom in velikim zaslugam za domovino.

»Slava blagopokojnemu viteškemu kralju Aleksanderu I. Zedinitelju!« (Burni klici vseh navzočih! Slava!)

Junaki!

Zločin blaznih sovražnikov je težko prizadel Jugoslavijo, ali je ni mogel omajati, ker so trdni temelji njene zgradbe, ki jo je narod zgradil v slogi in edinstvu podzavestno pod vodstvom svojega modrega kralja.

Z zločinom je samo sramotno ožigosano čelo onih, ki so to gausno delo zamislili in izvršili, a jugoslovanski narod, združen bolj kakor kdaj prej, je zbran pod zastavo domovine, katero zdaj nosi prvenec blagopokojnega velikega kralja, naš novi ljubljani vladar in najvišji poveljnik Nj. Vel. kralj Peter II.

Zvesta narodna vojska, kateri pripadate tudi vi in ves narod, bo izvršila častno svojo sveto dolžnost in izkazala vso svojo pomoč in podporo mlademu vladarju, da bo mogel tudi on zastavo domovine nositi tako visoko, slavno in zmagovito, kakor njegov nesmrtni oče.

Sveto oporoko »Čuvajte Jugoslavijo!« je narodna vojska poprijela z vso svojo dušo in se bo v njo silo potrudila, da to oporoko zvesto izvrši, pa naj se dogodi karsikoli.

Čestitam vam, junaki, k prisegi s polnim prepričanjem, da smo vsi enodušni v zvestobi, vdanoosti in ljubezni do kralja in domovine, in vas vabim, da najvišjemu poveljniku zakličemo naš vojaški pozdrav:

»Zivel Nj. Vel. kralj Peter II!«

Vsi tisočeri vojaški obvezniki so se odzvali gosp. generalu in navdušeno klicali novemu kralju Petru II.: Zivel! Vojaška godba je zaigrala vojaško himno, s čimer je bila slovesna prisega zaključena.

LJUDSKA UNIVERZA V LJUBLJANI

Radi današnjega predavanja univ. prof. dr. Spektorakoga Evgena O modernih državah, ki bo ob 20 v dvorani Delavske zbornice, odpade predavanje v socialno-gospodarskem tečaju na Drž. trg. akademiji. Tema današnjega predavanja je aktualna za vsakogar. — Vstopnina ni.

Slovesna otvoritev zemunskega mostu



Zemunski most, ki veže Belgrad z Zemunom, je bil v nedeljo, dne 16. decembra slovesno odprt. Slika nam kaže trenutke, ko je Nj. Vis. knez namestnik Pavel prestrigel trak in izročil most prometu. Na sliki so od leve na desno: gradbeni minister dr. Srkulj, kraljevi namestnik dr. Stanković, knez namestnik Pavle, belgradski župan Petrović, šei protokola Ika Novaković.

Združitev celjskih občin

Z občinske seje celjske okoliške občine

Celje, 16. decembra.

Na zadnji občinski seji celjske okoliške občine je g. župan poročal o akciji za združitev mestne in okoliške občine. Kakor smo že pred časom poročali, je morala uprava okoliške občine zavzeti k temu važnemu vprašanju svoje stališče. Takrat smo objavili, da je uprava okoliške občine soglasno sklenila, da stoji na stališču, naj se priključi mestni občini cela okoliška občina, ali naj pa ostane stanje, kakor je bilo dosedaj. Uprava okoliške občine je svojo spomenico tudi podprla s tehtnimi dokazi. Na zadnji seji je g. Wltavsky prebral ves akt, ki ga je poslala uprava banovini, in prosil nato župana, naj da ta sklep občinske uprave na glasovanje. Zbrani občinski odborniki so soglasno vzeli na znanje postopanje občinske uprave v tem delikatnem vprašanju. Po glasovanju je izrazil g. Wltavsky: »Hvala lepa, mi ni treba odgovarjati zakaj! Op. poročevalca: Kakor je znano »Slovenčevim« bravcem, smo o vprašanju združitve obeh občin v našem listu že večkrat poročali, zadnjič ob priliki, ko je bila na banovini deputacija celjskih gospodarskih krogov, katere sta se udeležila tudi gg. Miheleč Al. in Wltavsky Fr., ki sta zastopala interese okoličanov. Na naš omenjeni članek je nato obširno, a žalibog nestvarno odgovorila »Nova doba« v petek, dne 7. decembra, ko nam je posvetila celo prvo stran. V omenjenem članku piše nepodpisani avtor »Nove dobe«, da ne ve, »kdo je pooblastil zastopnika interesov okoličanov, mislimo pa, da je zastopstvo zadevnih interesov okoličanov že podano z občinskim odborom, ki ima po zakonu legitimacijo voditi računa o takih interesih in podajati svoja mnenja.« Mislimo, da sta dobila gg. Miheleč in Wltavsky na tej seji občinskega odbora okoliške občine popolno zadoščenje za storjene korake. »Novi dobi« bi pa priporočali, da bi bila drugič v takih primerih s svojimi izjavami malo bolj previdna. V omenjeni številki je »Nova doba« zapisala, da ne ve, če smo imeli od gospoda bana pooblastilo glede poročanja o deputaciji. Preveč skrbni za nas »Nova doba«, zato bi jo prosili, da si s takimi nepotrebnimi stvarmi v bodoče ne dela preveč starih las. Nje gotovo ne bomo šli nikdar vprašati za kako dovoljenje. Pač pa moramo pibiti dejstvo, da se

— Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, uesu (Hexenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefovca« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

je »Nova doba« v omenjenem članku malo urezala in nas hotela postaviti na laž. Mi smo namreč pred časom pisali, da sta pri klubu mestnih svetnikov JNS zagovarjala načelo priključitve cele okoliške občine samo gg. dr. Gorican in Lečnik. »Nova doba« je nato odgovorila, da je bila naša trditve neresnična. Na tem mestu ponovno poudarjamo, da sta zastopala omenjene interese na klubovski seji JNS mestnih svetnikov samo gg. dr. Gorican in Lečnik. Če to ni res, prosimo »Novo dobo«, naj nam dokaže nasprotno. Sicer je pa »Nova doba« v omenjeni številki sama dovolj jasno povedala, zakaj se brani okoličanov. Strah jo je namreč, da bi mogli okoličani »s svojo številčno premočjo v primeru, da bi se združili obe občini v celoto, nadvladati nad meščani.

Prva slovenska šola za slepce slavi 15 letnico

Slovenci praznujemo te dni pomemben jubilej 15-letnice ustanovitve prve slovenske šole za slepce, ki je v Kočevju. L. 1919. je učiteljica Vrhunčeva pripeljala prve slepe učence, ki so se dotle šolali v nemških zavodih, v Kočevju v novo ustanovljeno slovensko šolo, v kateri so bili poslej naši slepci deležni ponke v materinščini. Skozi povojno dobo se je bilo mladi šoli boriti z mnogimi težavami. S skromnimi sredstvi je bilo treba na tem področju ustvarjati, kar so drugi narodi že dosegli prej imeli.

Učne moči, ki so na tem zavodu delovale in še delujejo, so z veliko vztrajnostjo in podrobnim delom dosegle lepe in občudovanja vredne uspehe. Težko zadetemu slepcu omogočajo lepo in znosno življenje, v čustvenem udejstvovanju pa mu dajo ravnotežje med hrepenenjem in dosegljivostjo.

Zavod je v proslavo 15 letnega obstoja priredil v soboto in v nedeljo slavnostno akademijo, ki je resen odraz hotenja in doseženih uspehov. Z nekam mešanimi čustvi vstopa človek v ta zavod, ko se spomni na slepce, ki smo jih bili doslej vajeni videti okrog sebe. Toda akademija je pokazala, kaj ta šola daje slepcu, kako ga duhovno bogati in plemeniti. Le rahlo je bilo čutili, da so na deskah slepi. Ves spored je bil tako spretno in vzgojno modro sestavljen, da je izginil vtis manjkajočega vida. Iz vsega je dihala otroška vedrost in volja do življenja v okviru danih štirih čutov. Vsa pri-

reditve je bila prisrčna. Glasbene točke so pokazale veliko pridnost in ostro uho mnogih gojencev, ki zlasti melodiozne skladbe globoko doživljajo in jih občuteno podajajo.

Dvodejanka »Snežulica in škrtar« je šla gladko izpod rok. V oči le pade nesigurnost v kretanju, ki ga je za kulisami uspešno usmerjevala učiteljica Vrhunčeva. Ljubki so bili najmlajši štirje, ki so med splošno veselostjo zapeli šaljivko o »Smentani suhi muhi«, nakar so se izkazali tudi pri klavirju s četrterorčnim igranjem. Citrašinje so ob igranju slovenskih narodnih vilih v strune veliko mehkebo. Pevske točke so pokazale dobro šolo in oster posluš šolarjev.

Najbolj je zajel poslušalce mali Joško Tavželj s harmoniko (diatonično). Zaigral je več živahnih melodioznih komadov. Poslušalce je obšlo razpoloženje, kakor da so na kmetski svatbi. Občutenemu igranju je bilo v nagrado živahno ploskanje.

Poslušalci so bili ganjeni ob vsem spodu, ki je trajal nad 2 uri. Iz njega se je zrcalilo, koliko truda in potrpljenja je bilo treba za doseg tako lepih uspehov. Akademija je jasno pokazala, kako bogastvo si v svojem duhovnem življenju pridobe slepi gojenci v tem zavodu, ki jih vzgaja za dobe člane družbe in usposablja za več ali manj samostojno življenje.

Ljubljanske vesti:

Grebenčeva zbirka odprta

Ljubljana, 17. dec.

Skromno in na tih način je bila včeraj v Narodnem muzeju otvorjena znamenita zbirka dolgoletnega zbiratelja in proučevalca naših narodopisnih in zgodovinskih predmetov prof. Otona Grebenca. O posameznih delih te zbirke smo svoj čas že obvestili naše čitatelje. Poleg prof. Grebenca imajo za ureditev te zbirke predvsem zasluže ravnatelj muzeja dr. Mal, prof. dr. Zigon, konzervator dr. Stele in muzejski preparator Herfort, za nabavo pa bivši oblastni odbor s predsednikom dr. Natlačenom.

Ožji krog prijateljev prof. Grebenca, po večini sami strokovnjaki na narodopisnem in narodoznanstvenem polju, se je zbral k otvoritvi. Prof. Grebenec je zbranim povabilenjem raztolmačil vso zbirko in vzbudil obilno zanimanje.

Zaradi zime, ko je muzej širšemu občinstvu ob nedeljah zaprt, je bila otvoritev te zbirke bolj zasebnega značaja, uradna otvoritev pa spomladi.

Z druge strani smo prejeli k otvoritvi Grebenčeve zbirke v muzeju še naslednje zanimive vrstice:

Ze ob priliki Obrtniškega tedna je »Slovenec« poudarjal, kako neobhodno je potrebno, da nekoliko bolje poskrbimo za pripravo domačih izdelkov. Zaradi tega je v načrtu za pospeševanje domače obrti tudi ustanovitev obrtnega muzeja. Zbornica za TOI, ki je tudi že ponovno razstavljala razne zanimivosti iz statistike in iz svojega delovanja, je nameravala osnovati tehnološki muzej, v katerem naj bi poleg sodobnih in poučnih predmetov bili razstavljeni tudi predmeti zgodovinskega razvoja naših obrtniških izdelkov. Cimaldije bolj postaja pri nas važno vprašanje, kako posvetiti več pozornosti ročnim izdelkom in kako jih omogočiti v konkurenci z industrijsko proizvodnjo, ki se čedalje bolj uveljavlja. Zgodovina pa je najboljša učiteljica vsakega napredka in to velja tudi za obrt. Za obrtnika je važno, da pozna zgodovinski razvoj obrti, zlasti, kako so se prilagajali ljudskim potrebam, kako so bili vedno prilagojeni duhu časa in kraja. Slovenski narod je sicer mal in ne moremo

govoriti pri nas o kakšnem domačem slogu svetovnega pomena — bili smo pač izpostavljeni tujim vplivom z juga in severa. Čistega našega narodnega sloga ni. Vendar pa moramo le reči, da smo kljub vsem vplivom ustvarili nekaj svojstvenega. Pri nas, kjer so se križali slovanski, romanski in germanski tuji vplivi, smo ustvarili številne narodne motive, ki so vendar le naši. Kakor povsod, tako so tudi pri nas prišli v poštev le taki izdelki, ki jih je narod potreboval. Vse polno je takih izdelkov, ki se nahajajo na našem domovju, ki so raztreseni po podstrešjih in po kašah, in za katere se skoraj nihče ne briga. Marsikaj bi mogli še rešiti iz naše kulturne prošlosti.

Lep vzgled za to nam je dal zbiratelj teh narodnih umetnin prof. Oton Grebenec, ki je dolga leta poučeval na srednji tehnični šoli in se 30 let trudil ter zbiral te narodne umetnine po vsej Sloveniji. To lepo zbirko je potem izročil proti malenkostni odškodnini po posredovanju urada za pospeševanje obrti in njegovega sedanjega načelnika g. Ivana Ogrina tedanjemu oblastnemu odboru. Te umetnine so dolgo časa počivale v zabojih v Narodnem muzeju in počivajo še sedaj. Le majhen del te svoje zbirke je mogel prof. Grebenec sedaj razložiti na ogled na hodniku muzejskega poslopja. Včeraj pri otvoritvi te zbirke smo videli izdelke vse-mogočih obrtnih strok. Tu bo šele naš obrtnik videl prav nazorno, kako je bila nekdanja slovenska obrt oblikovno, praktično in lepotno na visoki stopnji, in kako se je razvijala do današnjih časov.

Razveseljivo je tudi, da ni opuščena misel na ustanovitev obrtniškega muzeja. Prav v zadnjem času je zbornica za TOI določila četrto milijona dinarjev v ta namen. Zbirka g. prof. Grebenca pomenja začetek bodočega obrtnega muzeja. Potrebno bi bilo, da bi bilo prof. Grebenecu omogočeno, naj bi še naprej zbiral in dopolnjeval svoje delo. Ako tega ne napravimo sedaj, bo marsikatera stvar izginila. Zato je prav, ako pozivljamo zbornico za TOI, zlasti pa njen urad za pospeševanje obrti, naj ne pozabi, da imamo v svojem programu tudi ustanovitev obrtnega muzeja.

joča v Gradišču 8b. Pri delu se je prevrnil škaf vročega kropa. Kostvečeva se je hudo opekla po obeh nogah. Reševalni avto jo je prepeljal v bolnišnico.

○ Katoliška akcija je založila za božične praznike in novo leto krasne razglednice v večbarvnem tisku. Osnutke je napravil naš domači umetnik g. ing. arh. Ivan Pengov. Tudi Jugoslovanska tiskarna se je to pot izkazala kot prvovrsten zavod, ki more reproducirati tako umetniško delo. Razglednice se dobijo po vseh trafikah in trgovinah po Ljubljani, pa tudi po deželi. Za praznike segajete izključno po razglednicah Katoliške akcije. Cena 1 Din. Vsa naročila sprejema Osrednja pisarna v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7. Trgovci, ki vzamejo vsaj 100 komadov, dobijo 25% popusta.

○ Tičarjeve božične izložbe vas vabijo za nakup vseh primernih daril.

Škofia Loka

Tretji Puštalček po vrsti — »Polničarjev« oče je umrl pred par dnevi. V visoki starosti je prestopal operacijo na slepiču, po kateri se mu je rana dobro zarasla. Pa se je že moral kaj prehladiti — in v nekaj dneh je sklenil zemsko pot. Rajniki je bil znan po svoji podjetnosti in trdnem krščanskem značaju. Pogreb je pokazal njegovo priljubljenost. N. v m. p., domačim pa naše sožalje!

Na zadnjem občnem zboru SK »Sore« je bil izvoljen za predsednika g. dr. Viktor Kocijančič, ki je za klub že mnogo koristnega storil.

Iz Vranskega kota

Smrt je vzela s seboj te dni najstarejšega farana vranske župnije starega Brišnikovega »ateja«. Rajni Andrej Brišnik je bil rojen 29. novembra 1840 in je torej umrl v svojem 95. letu. Njegova žena mu je umrla še pred 26 leti. Imela sta 11 otrok, in sicer 10 hčerk in enega sina, ki pa je kmalu umrl. Danes je še živih šest otrok. Ena izmed hčerk se je poročila s Tomiškom in prevela dom. Vendar pa je njen mož zgodaj umrl, tako da je moral zopet stari »atej« dalje voditi gospodarstvo. In to je on znal izvršeno. Saj je bil delaven in priden kakor čebela. Še zdaj, ko so mu vidno pojemale moči, je hotel še vedno delati in ni mogel mirovati. Rajni je bil tudi 18 let cerkveni ključar župne cerkve in ravno toliko časa

cijo, ki se v bohotnem zapletanju in razpletanju noče utruditi, ki ponavlja in preobrača iste motive in jih v končnem finalu še enkrat združi, povzdigne in zaključí vse obenem; v nji neprikrito živi vznemirjeni duh časa, ki ob nebrzdano erotiko postavlja prirodni čut in zavest osebne časti, nad fevdalno vdanostjo pa že razglašala misli o človeški enakopravnosti. To je Linhart ob Beaumarchais-u, čuteč prosvetljenec ob vrtoglavlju prevratniku. Prav zato te igre nismo smeli ponižati z mislijo o literarnem diletantstvu, in zato vsa čast dr. Gavelli, da jo je tako visoko postavil. Gotovo pa je original vplival na režiserja toliko, da ni posebej mislil na nekoliko večji poudarek naše domačnosti. Njegova igra stoji samo v svoji poetični objektivnosti, ki se niso spustiti v ljudski ton. Kajpak je ta rahločutni odski est et est, da bi igra izgubila svojo poetično celotnost, kakor hitro bi ji dal več ljudske tipičnosti; takoj bi od znotraj udarile razpoke, saj je v prvi vrsti igra, in ni nikakoli realistična podoba časa. Eno pa bi se vendarle mislilo: kljub krepki Linhartovi besedi, je ta naša častitljiva starina brez starinskega besednega ritma in zvoka — sliči se docela modernemu. Naj bi bil kdo opravil previdno besedno dramaturgijo in skušal poiskati osnovni ton originalu, in občutek igre bi bil mnogo bolj domač in prvotnejši. Dr. Gavella se nam je zopet pokazal mojstra čiste estetske linije, ki ne mara ničesar, kar bi motilo ubranost posameznih podob in celotnih prizorov. Vsak pogled je posebej ujet v celoto, celota na zunaj pretrgani prizori se pri njem urejajo v polno prostorno in časovno ritmičnost; naturalizem ne zakriva, pa jih tudi ne pretirava ampak jih z odkritostjo ubere v bežen trenutek. Kakor

Mariborske vesti:

Sprememba uvoznine

Za mariborsko gospodarstvo velevažna uredba

Maribor, 17. dec.

Pri razgrnitvi občinskega proračuna za l. 1935-36 je razgrnjena tudi nova uredba o spremembi uvoznine na področju mariborske mestne občine. Spremembo so zahtevali mariborski gospodarski krogi, pohudo pa je dal prav za prav »Slovenec«, ki je pisal, kako škrtijo svojo domačo proizvodnjo druga mesta in kako jo škrti Maribor. Posebna komisija finančnega odseka, sestavljena iz članov tega odseka ter predstavnikov interesiranih gospodarskih krogov, je predlagala staro uvozninsko tarifo in izid njenega dela je sedaj nova uredba, ki prinaša skoraj same bistvene spremembe dosedanjih postavk. Namen predelave sedanje tarife je bil, odstraniti vse neprijetnosti in obenem dati mestni občini možnost, da zaseže tudi uvoz tistega blaga, ki se je odslej odtegalvo kontroli.

V načelu se sicer ni nameravalo doseči višjega finančnega efekta, ki se bo pa gotovo izkazal pač po zaščiti lokalne obrtniške in industrijske proizvodnje pred konkurenco od zunaj. Pazilo pa se je pri določanju tarifnih postavk skrbno na to, da ne bodo prizadeli sloji odjemalcev (konsumentov). Vse, kar se rabi za življenje: premog, drva, stavbeni material, ostane neobdavčeno, zato se pa prav občutno povišajo postavke na razne proizvode, kakor na mizarske, čevljarške, krojaške in proizvode drugih obrti ter industrije. Izvajalo se je načilo, da se obdavčijo samo z gotovimi predmeti, ne pa sirovine in blago. Kontrola uvoženega blaga se vrši na železnici in pošti in po kontrolnih organih na cesti, poleg tega pa se lahko pregledujejo tudi skladišča. Uvoznine so oproščeni: blago državne erarija, blago mariborske mestne občine (ni pa oproščeno blago mestnih podjetij), monopolno blago, radio-aparati in njih sestavni deli, blago za potrebe vojske, rabljeno pohištvo in hišne potrebščine pri selitvah, vzorci blaga, živila, ki se prinašajo na trg kot tudi žive živali, vino, vinski mošt, pivo, žganje, špirt za izdelavo alkoholnih pijač, tranzitno blago, reekspedicija, poštna posiljke, v katerih se vračajo putirani predmeti, prazna rabljena embalaža, orodje, ki služi mariborskim obrtnikom pri delu izven mestne občine. Dosedaj je znašala najvišja uvozninska postavka 100 Din na 100 kg samo za nove izdelane čevlje, naslednja najvišja postavka pa je znašala 8 Din pri 100 kg, vse ostale postavke pa so bile znatno nižje.

Po novi uvozni tarifi znaša najvišja postavka 800 Din za 100 kg pri svilenih izdelkih, foto-apa-

ratih, urah, kozmetičnih sredstvih, glasbenih in godalnih instrumentih ter predmetih iz aluake. — 600 Din volneni izdelki, nove čevlje in usnjene igrače (nüraberko blago). — 400 Din svileni blago, brušeno in lukusno steklo, izdelki iz sladkorja, slaščice, bombažni izdelki, novo pohištvo iz trdega lesa, testenine in milo. — 300 Din prešana in zmlata kreča. — 200 Din avtomobili, motocikli, aluminijasti izdelki, gumijasti plašči, zračnice.

100 Din lahki stroji do največ 100 kg teže, elektromotorji, akumulatorji, aluminijasta pločevina mehke pohištvo, mizarski izdelki za stavbe, čokolada, vse vrste maslenega kruha, čaj, južno sadje izdelki iz usnja, umetne svetilnice itd. — 50 Din svilnata preja za trgovino, izdelki iz trdega kartona, stroji nad 100 kg teže, izdelki iz nikla, milo. — 50 Din po komadu šivalni, pisalni, računski in slihi ni stroji. — 25 Din bicikli in otroški vozički. — 20 Din za 100 kg volnena preja za trgovino, porcelanski izdelki, razni aparati, testenine, papirnate vrečice. — 8 Din volnena roba, svileni preja za industrijo, orožje, kavčugi, klobučevinasti izdelki, galanterijski izdelki vseh vrst, lekarniške in drogerijske potrebščine in kemikalije ter sveže cvetje iz lanene pletenine. — Po 5 Din izdelki iz medenaste in bakrene pločevine ter sama pločevina in papir vseh vrst. — 4 Din bombažna roba, usnje, elektromotorji, furnirji, lesni izdelki, strojarski, kolarski, steklarski, sedlarski, lončarski, vrzarski in klobučevinasti izdelki, špeccerija, škrob, jedilno olje, ostala olja, laki, firnež, pletarski izdelki, zdrob vseh vrst in industrijske kemikalije. — 3 Din vse vrste živali, vse sadje, razen južnega, stroje, zelenjava in sočvice, sirovo in kuhano maslo, sirova slanina, konzerve, ribe, kvas itd. Dalje azbest, vossek, katran in lepenska. — 2 Din bombažna preja za industrijo, kovinasti odpadki, sirova ovčja volna, konoplja, poljedelsko orodje, mavec in vse v kovinarsko in železninarsko stroko spadajoče blago, dalje soda, riž, kis itd. — 50 par premog, drva, apno, gramoz, pesek, lepenska, kamenje, okrogel les, železne traverze, železna pločevina, stirena lepenska, loj, sirovi bombaž, lubje itd. — 1 Din za 100 kg na vse predmete, ki niso vsebovani v gornji tarifni postavki. Za nobeno pošiljko ne more znašati davščina manj kakor 1 Din. Teža se zaokroži tako, da se za vsakih začetih 10 kg računa polnih 10 kg.

Za poštno pošiljke velja sledeča tarifa: pošiljke brez označbe vrednosti do 5 kg 2 Din, od 5 do 10 kg 4 Din. Pošiljke s označbo vrednosti pa 8% od navedene vrednosti.

□ Nov otroški vrtec dobi Maribor, in sicer v Koroškem predmestju. Zanj so prošili številni starši. Dosedaj je bil ta okraj edini brez otroškega vrtca. Za novo institucijo so že predvidena sredstva v novem proračunu.

□ Smrtina kosa. V Barvski 5 je umrla Verica Eberl. — Včeraj so pripeljali iz Belgrade truplo pokojnega ravnatelja državne železniške šole v Belgradu g. Franca Repiča, ki je umrl v starosti 51 let. Pogreb se vrši danes popoldne ob 3 iz mrtvašnice na mestno pokopališče na Pobrežju.

□ Kolavdarja. Te dni je komisija banke uprave odobrila elektrovodne napeljave na Pobrežju, ki vodijo k novi tovarni Thoma in na Tezno do novega vodovoda.

□ Lahkoatletično rabijo telovadnico. Predstavništvo mariborskih športnih organizacij je že pred daljšo dobo zaprosilo mestno občino, da bi dala na razpolago eno izmed svojih številnih telovadnic, v kateri bi trenirali lahkoatletični pod vodstvom znanega jugoslovanskega rekorderja inž. Branka Kallaya, ki služi v Mariboru svoj vojaški rok. Občina še dosedaj te upravičene prošnje ni rešila, da si drugače nikoli ne okleva v sličnem slučaju. Lahkoatletični nujno rabijo telovadnico ter je v interesu napredka mariborskega sporta, da jim občina gre na roko.

□ Slika tujskega prometa. V minulem mesecu je dopotovalo preko severne meje v našo državo 5031 oseb, od tega 2121 Jugoslovancev, odpotovalo pa je v istem času iz naše države 5288 oseb, med njimi 1685 Jugoslovancev. Napram prejšnjim mesecem so te številke jako nizke. Pozna se obojestranska obmejna zavora, ki znatno otežuje potovanje iz obmejnih krajev v Avstrijo in obratno.

ključar podružne cerkve Marije za Čreto. Mnogo let je bil tudi občinski odbornik. Posebno rad pa bi učalk novo sv. mašo svojega vnuka Franceta Tomiška, ki sedaj kot bogoslovec-četrtoletnik služi svoj vojaški rok v Nišu. Vendar je sam večkrat podvomil nad tem, češ, da ga bo prej smrt pobrala. In res je prej odšel k Bogu po plačilo za svoja obilna dobra dela. Naj v miru počiva!

□ Učni tečaj za obrtno knjigovodstvo se otvori danes, v torek v deški meščanski šoli v Krekovi ulici. Tečaj bo trajal okrog 40 ur ter se bo vršil v večernem času. Prijave se sprejemajo še pri otvoritvi.

□ Tezensko postajališče bo slovesno blagoslovljeno in otvorjeno na novega leta dan.

□ Tolovajstvo. Ko se je vračal čevljarški pomočnik Domadnik Franc po Betnavski cesti proti domu, je planil iz temne zasede proti njemu neznanec ter ga udaril z gorjačo s tako silo po glavi, da se je napadeni pod udarcem sesedel. Prepeljali so ga reševalci v bolnišnico.

□ Zadeva Markuzzi. Državno pravdnishvo je odredilo, da se izvršitev kazni zoper obtožence Ivana in Jožefa Markuzzi ter Mihaela Zemlička ustavi ter uvede zoper nje zopet obligatorni preiskovalni zapor. Obtožence so danes prepeljali iz mariborske kaznilnice v preiskovalni zapor jetnišnice mariborskega okrožnega sodišča.

□ Juhantova zavijanja neresnična. Roparski morilec Viktor Juhant, o katerem smo poročali v nedeljo, da si je v zaporu prerezal žile, se je predstavljaj preiskovalnemu sodniku kot žrtev socialnih razmer in podedovanih duševnih napak. Preiskava, ki jo je sodišče tozadevno uvedlo, je njegove izgovore zavrgla. Juhantov akt je že dobil drž. pravdnik za sestavo obtožnice.

□ Razprava proti mariborskim komunismom se bo vršila šele prihodnje leto pred mariborskim okrožnim senatom, in sicer sredi januarja. Razprava bo trajala dva dni. Na zatožni klopi bo 15 osumljencev.

Prevalje

Smrt. V visoki starosti 85 let je umrl na Lešah preužitkar g. Matija Osojnik, oče uglednega gostilničarja v Farni vasi g. Filipa Osojnika. Kako je bil rajni priljubljen, je pokazal tudi njegov pogreb, ki se je vršil v soboto popoldne. Naj počiva v miru! Preostalom naše iskreno sožalje! — Istega dne so tudi položili k zadnjemu počitku g. Franca Vodenika, gostilničarja v Farni vasi. Blag mu spomin!

Kulturni obzornik

Ljubljanska drama:

Matiček se ženi

Uprizoritev Linhartove podomačene komedije »Veseli dan ali Matiček se ženi« je marsikoga presenetila. Presenetila je tistega, ki je doslej v »Matičku« videl nekako narodno igro in jo je preveč sporejal z »Županovo Micko«, presenetila pa je zlasti tistega, ki je mislil samo na sloviti Beaumarchais-ov original in ni šel imel prilike, da bi bil presodil svojstvenost Linhartovega dela. Takega, kakor ga nam je postavil na oder dr. Gavella, v resnici ni nihče pričakoval. Rahlo presenečenje, rahlo razočaranje, zamisljenost in povrh vsega vendarle priznanje. Dr. Gavella ni podal ne narodne igre ne visokega francoskega rokokoja, ampak je upodobil Linhartovo delo samo na sebi. Linhart je z veliko oblikovalno močjo tuje življenje prilagodil domači okolici, tujo satirico in bojovito neposrednost nadomestil z bistrim družabnim čutom, profinjeno spolzkost marsikje pregal z zdravro čutnostjo — predvsem pa je hotel napraviti iz tujega originala tako delo, ki bi popolnoma zadovoljilo estetski okus tedanje najboljše družbe in ki bi že odpiralo pot narodni in družabni zavesti. S tem je že v tistih tesnih časih pokazal, da je vrednost vsake umetnine v njeni estetski ubranosti in v živi aktualnosti. In tako je ta komedija kljub tolikim spremembam ostala polna umetnina; v nji občuduje do zadnje skrajnosti dognano situacijsko kompozicijo,

ki se v bohotnem zapletanju in razpletanju noče utruditi, ki ponavlja in preobrača iste motive in jih v končnem finalu še enkrat združi, povzdigne in zaključí vse obenem; v nji neprikrito živi vznemirjeni duh časa, ki ob nebrzdano erotiko postavlja prirodni čut in zavest osebne časti, nad fevdalno vdanostjo pa že razglašala misli o človeški enakopravnosti. To je Linhart ob Beaumarchais-u, čuteč prosvetljenec ob vrtoglavlju prevratniku. Prav zato te igre nismo smeli ponižati z mislijo o literarnem diletantstvu, in zato vsa čast dr. Gavelli, da jo je tako visoko postavil. Gotovo pa je original vplival na režiserja toliko, da ni posebej mislil na nekoliko večji poudarek naše domačnosti. Njegova igra stoji samo v svoji poetični objektivnosti, ki se niso spustiti v ljudski ton. Kajpak je ta rahločutni odski est et est, da bi igra izgubila svojo poetično celotnost, kakor hitro bi ji dal več ljudske tipičnosti; takoj bi od znotraj udarile razpoke, saj je v prvi vrsti igra, in ni nikakoli realistična podoba časa. Eno pa bi se vendarle mislilo: kljub krepki Linhartovi besedi, je ta naša častitljiva starina brez starinskega besednega ritma in zvoka — sliči se docela modernemu. Naj bi bil kdo opravil previdno besedno dramaturgijo in skušal poiskati osnovni ton originalu, in občutek igre bi bil mnogo bolj domač in prvotnejši. Dr. Gavella se nam je zopet pokazal mojstra čiste estetske linije, ki ne mara ničesar, kar bi motilo ubranost posameznih podob in celotnih prizorov. Vsak pogled je posebej ujet v celoto, celota na zunaj pretrgani prizori se pri njem urejajo v polno prostorno in časovno ritmičnost; naturalizem ne zakriva, pa jih tudi ne pretirava ampak jih z odkritostjo ubere v bežen trenutek. Kakor

ljubi polnost vsebine, tako podčrtava polnost igre, brez zunanje teatralnosti. Zato je njegova režija vedno tehtna, nasičena — kljub temu, da odrsko navlako rajši črta kot uporablja. Kadar pa uporablja rekvizit, ga tudi prostorno sijajno izrazi — pomislimo na l. dejanje z razdrto posteljo in kupom perila! V sodni prizor je vrnil nekaj teatralničnih domislekov, da bolje označuje slog, tistega časa in da podčrta nasprotje med grajsko uradnijo in ljudstvom, vendar se n. pr. prizor s kmeti igralsko ni posrečil, čeprav je po zamisleku dober. Zaradi tega je tudi grajsko pisarno spremenil v grajsko dvorščico. Iz gospejine sobe v II. dejanju je prav tako skril za zazor, kar bi motilo prosto kretanje. Kako nič ne mara gosp. Gavella na odru okrasov in poze, je pokazal v končnem prizoru, kjer je operni kuplet samo nakazal, ni ga pa izvedel, kakor je zanimiv.

Igralci so vsi ostali na črti lepe režiserjeve stvarnosti. Pač se je Matiček (g. Sancin) zdel marsikomu premalo domač. Iz razlogov, ki smo jih že navedli, je mogoča le še za spoznanje glajša igra, ki bi se pa kmalu lahko spremenila v samo prazno okretnost in bi zaradi nje gotovo trpela resničnost komedije. Sancinovi Matiček res sproti trpi in preobrača igro. Zato pa Nežika (g. M. Danilo) jasno, vendar neprilicno razodeva toliko ženske domačnosti in zapuščnosti, da se prav ob nji vidi fin režiserjevo pojmovanje Matičkovega in Nežikinjeva razmerja do gospoda in do gospe. Baron Naletel g. Levartja ima tiste močne poteze osebne sile in nasilnih preokretov, kakor jih imajo vsi njegovi odski liki. Postavlja nam je izrazitega erotičnega zanesenjaka, lepotnika in nasilneža, ki je seveda bolj popolna podoba za igro kakor za

življenje. Duhovito nasprotje, polno kulture in ženskosti, je postavila nasproti ga. Nablocka kot njegova žena. Rahla humornost, prisrčnost, dobrodušnost in ženska nedomisljenost se preliva v tej dovršeni podobi, ki je prava rokokojska umetnina. Prav srečna je bila misel, ki jo je režiser prenesel iz originala, da študenta Tončka igra ga. Šaričeva. Tako je prav v tej osebi upodobil erotično preobčutljivost in lehkost tistega časa, katerih moški nikakor ne bi mogel zajeti v tisti mikavnosti, kakor jo terja igra. Ga. Šaričeva je otroško fantovanje, južnačen, neugnanost in bojazljivost igrala z resničnim ognjem, prisrčnostjo in okusom. S posebnim občutkom je zamišljen groteskni advokat Zmešnjava (g. Cesar). Če je že barok dražljiva groteska, in sicer pri mladih neka bolelna javljivost, je pri starih smešna resnoba in omejenost. Take nam radi slikajo uradne osebe in tak je Cesarjev Zmešnjava. Njegova mogočnost in gosposkost in vse, kar je na njem, je smešno. Tudi njegova govorica, ki je ne moremo spraviti nikamor drugam kot v grotesko, pa je vendar urejena po metodi. Odlični karakterni lik, s potezami domače prevejanosti in zabrisane dobrote je Žužek g. Kralja. Zlasti v I. dejanju je njegova igra posebno važna za umevanje tedanjega grajskega življenja. Budalo g. Daneša je kajpak zopet sočen komedijski tip. Izborni, prav domači podobi sta bili Jaka (g. Crnobori) in Gašper (g. Potokar). Inscenacija g. ing. E. Franza je ukusna in močno domača, zlasti v prvih dveh dejanjih. V splošnem je delo zopet vesel dokaz o napredku v naši drami, h kateremu nam v posebni meri pomaga režisersko gostovanje dr. B. Gavella, ki bi ga danes ne mogli več pogrešati. F. K.

„Slovenski teden“ na slovenski univerzi

Občni zbor Akademске akcije za izpolnitev univerze

Nedeljsko poročilo v »Slovenec« o običnem zboru »Akcije za izpolnitev univerze« dopolnjujemo s sledečim:

Na običnem zboru »Akdemske akcije za univerzitetno knjižnico« je bil soglasno sprejet predlog medicincev, da se delokrog akcije razširi in sprejme v svoj program tudi borba za ustanovitve potrebne klinike, kot prvi korak k izpo-

polnitvi medicinske fakultete. Pravila akcije so se razširjenemu namenu odgovarjajoče izpremenila, akcija sama pa je dobila ime »Akcija za izpolnitev univerze«. V odbor so bili sprejeti tudi štirje zastopniki medicincev.

Kot prva in glavna naloga akcije pa je so-veda univerzitetna knjižnica vse dotlej, dokler ne bo postavljena in s knjigami napolnjena.

Decemberske povodnji

Nad 10.000 ha zemlje na Barju pod vodo - Nevarno naraščanje Save

Ljubljana, 17. decembra.

Ze sedem dni neprestano dežuje. V tem času je nad ozemljem ljubljanske občine v izmeri 40 km² padlo že nad 100 milijonov hl dežja. Pač ogromne množine vode! Po cennitvi strokovnjakov inženjerjev je danes že nad 10.000 ha Barja pod vodo od celotne površine 16.000 ha. Ravna od vrhne proti Borovnici, Bevkam, Blatni gorici, Sinji gorici in Podpeči je že popolnoma zalita. Vode so se dalje razširile med igom proti Ljubljani in tja daleč proti Pijavi gorici. Fotograf g. Hibser je po nalogu terenske sekcije za regulacijo ljubljanske podelne razne momente in poplavljenega kraja. Črna vas in Lipe so popolnoma pod vodo. Voda stoji tu že 1 meter visoko. Voda je vdrla ponekod v hleve in hiše. Ljudje se prevažajo po tolnih. Mestna občina je danes poslala poplavljenec na pomoč štiri velike pontonske čolne. Živino Barjan odvažajo na varnejše kraje. Most čez Iško je voda dvignila. Na daleč okrog se je razlil tudi hudournik Iška, ki je prinesel iz Vintgarja ogromne množine peska in kamenja. Vse to je nanesel na njive in travnike ob spodnjem toku. Močno je narasla tudi Ižica, katere stanje je danes pri šoli znašalo 2.50 m nad normalo. Tudi Zelimišča je silno narasla ter poplavlila vso ravan med Pijavo gorico tja do Škofelje. Gozd Germez gleda kot otok nad vodami. Ker so že vsi poljski prideški spravljani, ni drugače več je škode.

Velika je voda ob izlizu Ljubljance v Savo. Znani trije mlini na levem bregu Save so močno

ogroženi. Sava je polagoma narašča. Stanje Ljubljance pri Fužinah je bilo danes opoldne 2.20 m nad normalo. Vse kaže in to napoveduje tudi dunajska vremenska napoved, da bo deževje trajalo še več dni.

V naši državi sploh so decembra dokaj ne- navadni vremenski pojavi. Dežuje le v severo- zapadnih in severovzhodnih krajih, večinoma v dravski in savski banovini, dočim je drugod prav lepo vreme. Tako je bilo danes v Novem Sadu 16°C nad normalo. V soboto je bilo ob 17 neko- liko višje stanje, namreč 2.50 m, nato je Sava nekoliko padla, danes pa je zaradi silovitih po- nočnih nalivov silno narasla.

Sava silno narašča

Kratka poročila, ki jih je hidrotehnični odsek banske uprave prejel danes in zadnje dni, nava- jajo, da je začela Sava nízdo silno naraščati od petka naprej. Litija javlja danes ob 9 dopoldne: Stanje Save 3.10 m nad normalo. Včeraj je bila 2.10 m nad normalo. V soboto je bilo ob 17 neko- liko višje stanje, namreč 2.50 m, nato je Sava nekoliko padla, danes pa je zaradi silovitih po- nočnih nalivov silno narasla.

Sava je katastrofalno narasla pri Krškem. Danes ob 10 dopoldne je bilo vodno stanje 2 m nad normalo. Ob 7 še 1.90 m. Krka in Sava sta pri Brežicah poplavlili vso ravan. Tam je voda narasla že nad 3.50 m nad normalo. Velikansko je- zero se razliva po vsej širni ravnini.

kontrolor VI. položajne skupine davčne uprave v Mariboru. Za starešino glavnega oddelka finančne kontrole v Karlovcu je imenovan Pavlovič Matija. Višji poverjenik finančne kontrole VI. položajne skupine pri glavnem oddelku finančne kontrole v Novem mestu.

— Napredovanja rezervnih častnikov. Napre- dovali so v čin majorja san. kap. I. razr. dr. Franjo Ivanji; v čin kap. II. razr. peh. poročnik Branko Divljan; števši od 10. marca 1924 v čin poročnika topn. podporočnik Koloman Kiš in za nižjega vojnega uradnika III. razr. ekon. stroke nižji voj. uradnik IV. razr. Feliks Šperac; števši od 17. decembra 1927 v čin kap. I. razr. topn. kap. II. razr. Arnold Dajč in Ivan Kušar ter inž. kap. II. razr. Josip Kiršner in v čin poročnika topn. podporočnik Rudolf Pitka; števši od 28. ju- nija 1928 v čin kap. I. razr. peh. kap. II. razr. Vilko Kerhin, Dragotin Vrhovčak, Stevo Adler, Korneil Anau in Franjo Kesler; topn. kap. II. razr. Stanislav Lapajne ter dr. Boris Furlan in san. kap. II. razr. dr. Dragotin Župnik; števši od 15. avgusta 1929 v čin kap. I. razr. lekarniški kap. II. razr. Janko Koriček; peh. kap. II. razr. Evgen Navratil ter Josip Dolničar in topn. kap. II. razr. Viktor Benčević; števši od 11. aprila 1930 v čin poročnika peh. podporočnik Aleksander Brajer; števši od 28. junija 1930 v čin poročnika sodni podporočnik dr. Ivan Petrič; števši od 17. dec. 1930 v čin poročnika peh. podporočnik Al- fonz Gorup; števši od 28. junija 1931 v čin kap. I. razr. peh. kap. II. razr. Josip Zec, Franjo Vi- lovič, Pavel Herbst, Edvard Kajzer, dr. Vito Ka- jon, Viktor Fabjan ter Peter Horn in topn. kap. II. razr. Dragotin Poznič, Franjo Cencič in Ra- dovan Svriluga ter za nižjega voj. uradnika I. razr. ekon. stroke nižji voj. uradnik II. razr. Jaka Oražen; števši od 31. decembra 1931 v čin poroč- nika konjeniški podporočnik Ivan Rihter, inž. podporočnik Josip Bolda in zrakoplovni podpo- ročnik Mirko Tajs; števši od 6. septembra 1932 v čin kap. I. razr. peh. kap. II. razr. Aleksander Koreniti, Mavro Belinski in Evgen Hernštan ter san. kap. II. razr. dr. Reinhold Kenigsdorfer in dr. David Frajnd; števši od 17. decembra 1932 v čin poročnika peh. podporočniki Ante Krok, Dušan Sarapa, Roman Furek in Franjo Božič; konjeniški podporočniki Vladimir Velebit, Janez Berlig in Veljko Škarica; števši od 17. decembra 1933 v čin poročnika peh. podporočnika Zoltan Hajnrih in Martin Sreša; topn. podpor. Viktor Kunc; inž. podpor. Filip Lončarevič, Jaroslav Burjan, Karlo Rakuš in Baltazar Kovač ter števši od 6. septembra 1934 v čin san. podpolkovnika majorja dr. Dragutin Lendler in dr. Bela Milho- fer. (Nadaljevanje sledi.)

Ostale vesti

— Prekmurski katoški akademiki, organizi- rani v svojem društvu »Zavednost«, so med počitni- cami nabirali prostovoljne prispevke za naše siro- mašne srednješolce in akademike, da bi jim v sili dajali podpore in brezobrestna posojila. Oglasili so se pri naših učiteljih, duhovnikih in tudi pri vseh uradnikih v Soboti, Lendavi in Beltincih. Obiskali so tudi premožnejše trgovce in kmete, pismeno pa so zaprosili vse občine in posojilnice v Slovenski Krajini, ki se naj blagohotno odzovejo prošnjam. To je bila našim dijakom, ki se morajo povečini sa- mi vzdrževati, ker jih domači ne morejo, saj včasih sami nimajo dinarja pri hiši, zelo dobrodošla po- moč. Pomagala jim je iz gmotne stiske, ki je pač v začetku šolskega leta, ko še ni instrukcij, najhujša. Prekmurski dijaki so darovalcem hvaležni in se jim ob tej priliki najlepše zahvaljujejo. Obenem pa pro- sijo, da bi tudi v bodoče, če se še kdaj oglasijo, bili deležni enake naklonjenosti. Take bomo morali skrbeti sami zase, dokler se ne uresničijo naše naj- večje želje, da bomo dobili svojo lastno popolno gimnazijo v Soboti in bodo tudi naši siromašnejši kmetje brez večjih skrbi dajali svoje nadarjene si- nove šolat.

— Evharistični kongresi v besedi in sliki je naslov propagandnemu predavanju za Evharistični kongres. Predavanje je bogato opremljeno s sli- kami zadnjega drž. kongresa, ki se je vršil 1930 v Zagrebu. Tudi zbirka slik svetovnih mednarod- nih kongresov je bogata, zlasti je bogato zastopan zadnji evharistični kongres v Buenos Airesu. Pri- poročila se župnišnim uradom in pripravljanim od- borom, da si predavanje čimprej rezervirajo. Slike dobite pri Izposojevalnici diazitivov, Mi- klošičeva cesta 7, pri pripravljalnem odboru za Evharistični kongres.

— Izprememba rodbinskega imena. Banska uprava v Ljubljani je dovolila Ivanu Cigan-u, roje-

nemu in pristojnemu v Beltinci, okraj Dol Lendava, izpremembo rodbinskega imena iz »Cigan« v »Can- kar«.

— Sneg v planinah. Iz Kamnika: Ko so se včeraj za hip razkadle megle nad planinami, so vsi smučarji takoj ugotovili veselo dejstvo, da je dobil Kravace belo snežno kapo. Sneg je zapadel do višine 1500 metrov, vendar pa je moker in naletava skoro golovo med dežjem. Tudi rob Ve- like planine je bil bel. Voda v strugi Bistrice kljub neprestanemu dežju ni narasla, kar je znak, da v paninah sneži.

— Jugoslovanska knjigarna priporoča cerkve- nim zborom božične pesmi: Adamič K.: Dan žari o polnoči. 12 božičnih pesmi za mešani zbor, solo in orgle. 24 Din.; Božični preludij. 11 Din. — Cadež V.: Rajske strune, zadonit 20 starejših božičnih pesmi za mešani zbor. 20 Din. — Lav- tižar J.: Osem božičnih pesmi za mešani zbor. 12 Din. — Jobst A.: Sv. trije kralji, za mešani zbor. 5 Din. — Premrl St.: Božične skrivnosti. 16 samosplovov za bariton in klavir. 25 Din. — Premrl St. H. Sattner: Dve božičnici. Dvoglasna ženska zbor a klavirjem. 10 Din. — Premrl St.: »Le spic in« ve lesene jaslice. Božične pesmi za mešani zbor. 3 Din.; Slava Bogu na višavi. 10 božičnih pesmi za mešani zbor in orgle, part. 24 Din. — Sattner p. H.: Božičnice. Šest božičnih pesmi za mešani zbor z orglami. Part. 20 Din, glasovi 4 Din. — Sacherl Jos.: Pastirci iz spa- nja. 16 božičnih pesmi raznih skladateljev za me- šani zbor. part. 38 Din, glasovi 6 Din. — Sacherl J.-Premrl St.: Pridite molit Jezusa. 17 božičnih pesmi (Riharjevi, Cvekovi, Vavkovi in drugi na- pevi). Za mešani zbor. Part. 30 Din, glasovi 6 Din. — Štek Breda: V zvezdicah žari nebol 11 božičnih pesmi za mešani zbor. 20 Din. — Ze- leznik M.: Kristus rojen je. 10 božičnih pesmi za mešani zbor in orgle.

— Živčno in duševno bolnim povzroči zelo mila, naravna »Franz-Josef« grenčica dobro prebavo, čisto glavo in mirno spa- nje. Po izkušnjah sloviti zdravnikov za živčne bolezni je najtopleje priporočati rabo »Franz-Josef« vode tudi pri težkih obolenjih možganov in hrbnega mozga.

— Pišite svojem za božič lepe domače raz- glednice trdke Vekoslav Kramarič, Ljubljana. Dobe se povsod.

— Predzren vlom v poštni urad. V noči od petka na soboto okrog pol 2 so predzrni vlomilci s silo vdrli v poštni urad v Škocjanu. Zlomili so mrežo na oknu, pobili šipe in tako prišli v urad. Tu so pričakovali bogatega plena, toda težka in dobro pritrjena blagajna jim je to preprečila. V njej je bilo to 14.000 Din. Vlomilci so odnesli le okrog 140 Din in nekaj zavojev. V njih so bile knjige in nogavice nekega dalmatinskega kroš- njarja. Nemške medicinske knjige ne bi mogle tatovom veliko koristiti, zato so jih še v vasi pustili; bili so celo tako plemeniti, da jih niso izpostavili dežju, ampak jih lepo zložili pod stre- ho, kjer so jih jutraj našli. Na pošti so odprli tudi ameriško pismo in pustili le prazno ku- verto. Vlomilcev je bilo več, ker so iz raznih strani svetili v urad. Vse njihovo početje je čul v sosednji sobi poštni uradnik, toda ni jih mogel prepoznati; bil je pa tudi v nevarnosti, ker so bili vlomilci pripravljeni tudi za nasilje. Vlomilec je moral biti znan, da je denar v blagajni, zato lahko upamo, da jim orožniki pridejo na sled. To vsi želimo, da ne bo prebivalstvo stalno v strahu pred vlemi.

— Misijonska pisarna, Ljubljana, Semeniška ulica 2/II., ima v svoji zalogi naslednje knjige: Misijonski govori in predavanja po 7 Din. Misij- onstvo doma in drugod, po 7 Din. Baraga in Knobelher, po 5 Din. Naše poti in naši dnevi, po 5 Din. Baragovi nasledniki, po 5 Din. Puštarik v osrčju Sahare (knjiga ti pokaže junaka volje — bivšega francoskega častnika, ki se je umaknil v Saharo, da bi pokazal mohamedancem novi lik kristjana), po 5 Din. Zadnja Indija (ko boš pre- biral življenjske mučence, ki so žrtvovali živ- ljenje za Kristusa v Zadnji Indiji, boš začutil v sebi pobudo in novo moč za sodelovanje pri mi- sionjskem problemu), po 7 Din. Naši misijonarji (v tej knjižlici so znanstveno popisana dela in živ- ljenje treh naših misijonarjev), po 6 Din. »Ciam« (nudi vpogled v vse misijonske probleme), po 20 Din. Tabu (doslej 9 zvezkov, ki opisujejo od- kritje Amerike, oceanskih otokov, Kitajske itd.), po 2 Din. Navodilo Družbe za širjenje vere, po 2 Din. »Red in pravilo maše — z vlogami« za vse maše ob nedeljah in praznikih leta, po 20 Din. »Red in pravilo maše« brez vlog, po 2 Din. Po- samezne vloge »Red in pravilo maše« po 25 par. Navedeno čtivo je zelo primerno za božični ali novoletni dar, ki ga lahko pokloniš svojem ali prijatelju. Z naročanjem misijonske tiska pod- pirate istočasno misijonarje pri njihovem delu in vzvišeni nalogi v borbi za zmago Kristusa Kralja. Kdor naroči katerokoli od navedenih knjig do 6. januarja 1935, jo dobi za polovično ceno. Po tem roku pa dobi le pri naročilu najmanj pet izvodov en izvod zastoni.

— Pri zapeki krvnem prenapolnjenju trehna, kongestijah, bolečinah kolčnih živec, pri bolečinah v kolku, zasoplenosti, hudem ardeem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobošnosti po- vzroči naravna »Franz-Josef« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov teženobe.

Ptuj

Rokovnjači v Halozah. Dne 11. decembra okrog 5 zjutraj je bil izvršen predzren rob nad trgovcem s perutnino Jožefom Šmigocem in njegovo ženo Te- rezijo, stanujočih v Škorbi pri Ptuj. Imenovana za- konca sta se ob kritičnem času vozila iz Sv. Vida proti Leskovcu z enovprečnim vozom zaradi nakupa perutnine. V bližini kapelice, ki stoji ob banovni- ski cesti, ki pelje skozi gozd, sta nenadoma iz za- seade skočila dva maskirana možka, od katerih eden je vrzel Jožeta Šmigoca na tla, pokleknil nanj, mu zamašil usta in mu preiskal žepa, dočim je drugi rokovnjač potegnil prestrašeno Terezijo Šmigoc z voza, ji naperil na prsa revolver in zakričal: »No- vac! Mi smrt! Nalo je je pretipal in ji končno iztr- gal iz žepa tam spravljani denar v znesku 1280 Din. Po izvršenem ropu sta oba zločinca pobegnila v bližnji gozd. Po izjavi zakonca Šmigoc sta ro- kovnjača govorila hrvaško narečje in sta velike, močne postave. Popis obraza ni mogoč, ker sta bila maskirana. Uvedena je obširna preiskava, da iz- sledijo razbojnika, toda dosedaj brezuspešno.

Žrtve požara. V ptujski bolnišnici je umrl v groznih mukah 70 letni posestnik Marko Horvat iz Trbegovcev, ki je pri reševanju živine ob priliki velikega požara na njegovem domu dobil tako ne- varne opekline, da so ga morali prepeljati v ptu- ske bolnišnice. Vkljub skrbni zdravniški negi mu niso mogli rešiti življenja.

Poizvedovanja

Štiri ključke sam zgubil v ponedeljek zjutraj od Ljanske do Tyršev. Pošten najmltel naj jih odda proti nagradi pri Belihar-Velodje, Tyrševa cesta 33.

Žaganje drv na dvorišču

ne povzroča ravno prijetnih glasov. Nihče ga ne posluša rad. A tud' Vaš neugoden kašelj nihče rad ne posluša.

Jejte **Bronhi** bonbone

pa ne bote kašljali.

Kašelj lažji ali hujši

Bronhi uspešno preprečuje

PROIZVOD »UNION« ZAGREB

Celje

»Poročila sta se včeraj v opatijski cerkvi g. Modrijan Danilo, profesor na celjski realni gimna- ziji, in gdnja Zabukovšek Mjaska. Mladima novo- poročenca obilo sreče in božjega blagoslova na novi poti v življenje!

»Zapriska rezervne vojske. V nedeljo v do- poldnanih urah je Celje popolnoma oživilo. Iz Celja in večinoma vseh občin celjskega okraja so se zbrali rezervisti naše narodne vojske, da polože priseg zvestobe in udanosti Nj. Vel. kralju Pe- tru II. Obvezniki so se zbrali na različnih krajih in nato odšli skupno na Glazijo, kjer se je že nahajala četa vojaštva z zastavo 89. pešpolka. Navzoči so bili poveljnik vojnega okrožja g. Gavrilovič in pred- stavnik civilnih oblasti. Najprej je imel lep nago- vor na zbrano rezervno vojsko g. opat Jurak, nakar so položili priseg katoliški, po govoru prote g. Cu- diča pravoslavni in po govoru vikarja g. Schaffnerja evangeličani. Končno je imel še lep govor polkov- nik g. Gavrilovič.

»Zalosten pogreb. V soboto popoldne se je vil e Ceste na grad na okoliško pokopališče zalo- sten pogrebni sprevoz. K večnemu počitku smo spremili komaj 12 letno Zaliko, hčerko poštnega uslužbenca g. Kuperja. Pogreba pokojne Zalike, ki je bila edina hčerka ter zato up in nade avojih hudo prizadetih staršev, se je udeležilo zelo veliko občinstva, polnočestvilno pa so spremile avojo so- šolko učenke zavoda šolskih sester. Hudo priza- detim staršem izrekamo ob tej bridki izgubi naše iskreno sožalje!

»Smrt kosi. Zadnje dni so umrli v Celju: go- spa Dimež Marija, roj. Paier, 68 let, vdova po stavbeniku in hišnem posestniku; pogreb bo danes ob 15.30 na mestnem pokopališču. Isti dan je umrla v bolnišnici gdnja Ogrizek Gizela, 29 letna šivilja v Razlagovi ulici; pogreb bo danes ob 15 na mest- nem pokopališču. Naj sveti pokojnicama večna luč, žalujočim ostalim izrekamo iskreno sožalje!



DRAMA — Začetek ob 20

Torek, 18. decembra: *Gugulnica*. Gostovanje drame v Celju. Ob 20 Cesta. Plesni večer ge. Katje Dela- covce. Izven.

Sreda, 19. decembra: *Zaljubljeni ostali*. Red A. Sreda, 19. decembra: *Izguljeni valček*. Red C. Sreda, 19. decembra: *Štirje grobji*. Premiera. Red Sreda.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 18. decembra ob 20: *Gugulnica*. Red B. Znižane cene. Sreda, 19. decembra ob 20: *Carjevič*. Red C. Znižane cene. Četrtek, 20. decembra ob 20: *Zaljubljeni ostali*. Red D.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Torek, 18. decembra ob 20: *Gugulnica*. Veseloligra Ožre- Sečinska ulica. Gostovanje ljubljanske drame v celjskem mestnem gledališču.

Naznanila

Ljubljana

1 Zveza blaginjskih zdravnikov v Ljubljani vabi vse zdravnike O.Z.D. Trgovskega bolniške družba, za- leznice in Bratislaviški skladnice na razen sestanek radi- davnih zadev. Sestanek v četrtek, 20. decembra, ob 5 popoldne v restavraciji »Vesela«, Ljubljana.

1 Kino Kodeljevo. Drvi in jutri ob 8 »Nori ba- ron«. Izgled: Hans Adalbert Schlettow, Adela Sand- rock, Paul Heilmann. Cene znižane.

1 Pevski zbor Glasbene Matice. Drvi ob 20 vaja moškega zbora.

1 Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyr- ševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62, in mr. Gartsus, Moete.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 18. decembra: 11.00 Solska ura: O norvoških fjordih (dr. Oskar Raza); 12.10 Instrumentalni solistični koncert (na plošah) 12.50 Poročila 13.00 Čas, slavnosti- toristi (na plošah) 14.00 Otroški kotiček (gospa Gabri- jela) 14.30 Slabotna šolska deca (Zaje-Boškovičeva) 14.40 Nemašina (dr. Kolarič) 15.10 Radijski orkester 19.30 Nacionalna ura: Jugoslovanska jezikovno edinstvo (dr. Tomo Marešič, univ. prof., prenos iz Zagreba) 20.00 Čas, jeilini list, program za sredo 20.10 Glasbena ura skla- datelja Milojke Milejevič; 1. Uvodno besedilo govori prof. Slavko Osterc, 2. Osem arabskih narodnih melodij za klavir, 3. Miniaturne Serbie, 4. Quatre morceaux pour piano (izvaja Maria Osterc) 21.15 Radijski orkester 22.05 Čas, poročila, operetna glasba (na plošah) 23.00 Angleške plošče.

Drugi programi

TOREK, 18. decembra: Belgrad: 20.00 Operne arije 20.30 Belgradska filharmonija 22.00 Plošče — Zagreb: 20.30 Celistični koncert 21.00 Recitacije 21.30 Miki kvar- tet — Dunaj: 17.25 Klavirski koncert 19.25 Otvoritev predarske postaje 21.15 Evropski koncerti: dunajski sim- fonični 22.55 Plošče — Budimpešta: 19.30 Zborovski kon- cert 21.05 Glasbena glasba 22.40 Vabkov koncert — Milan-Triest: 17.10 Glasbena glasba 20.45 Frasquin, opereta, Lehar — Rim-Bari: 17.10 Glasbena glasba 20.15 Poljska komorna glasba 22.00 Izra — Praga: 18.30 Sudejsko- nemški skladatelj 19.10 Pitalni kvintet 19.35 Staro pra- sko žaganje 20.45 Koncert Foersterjevih del — Brna 19.35 Moravske naradne — Bratislava: 19.35 Voliška godla — Pariz: 20.00 Modri Mazur, opereta, Lehar — Vsa Nemčija: 20.15 Ljudske pesje za božič (Mon- kovo) — Berlin: 19.30 Radijski orkester 19.35 Operetni koncert — Königsberg: 19.10 Vesele plošče 20.45 Anti- gona, Sofoklejeva drama v nemški — Hamburg: 19.00 Dekliške pesmi 20.45 Vesela glasba 21.35 Vesela ura — Bratislava: 19.00 Pesje na prostem 21.35 Glasbena glasba — Ljiljak: 18.30 Vesele in mornarskeke življenja 20.45 Stuttgart — Köln: 19.30 Vokalni koncert na plo- šah 21.00 Koncert Laszlovič del — Frankfurt: 18.50 Radijski orkester 20.45 Vratilava — Stuttgart: 19.00 Frankfurt 20.45 Zahvalni koncert Radijskega orkestra — Zürich: 20.00 Božični oratorij, Bach 21.40 Sejavae in smrt, mistični iz 15. stoletja — Strassburg: 19.30 Ra- dijski orkester 21.30 Orkestralni koncert.

Prhljaj in izpadanje las

Preneha čez

dnéno upravljanje

Trilysin

BIOLOŠKI TONIKUM ZA LASE

ter od časa

do časa

Trilysin-olje

BIOLOŠKO MIKSTURO ZA LASE

Kaj pravite?

»Umor? Kje? Pa menda ne v Ljubljani?«

»Da, da, v Ljubljani.«

»Strašno! Kam pa bo to prišlo? Kar vsakih

14 dni eden ali ena!«

Tako so včeraj govorili ljudje v Ljubljani in

smajevali z glavami in se šušili, kako je kaj ta- kega mogoče! Pa je le mogoče in tudi nič tuj- nega ni to.

Stvar je nekako taka-le:

Nekaj let pred vojno so imeli na Dunaju navado, da odrov pri novih stavbah (ali pa pri popravilu starih) niso prav nič zavarovali. Časo- piše je večkrat opozarjalo na ta nedostatek in na nevarnost, ki preti ljudem na ulici, če slučajno pade težak kamen ali opeka komu na glavo. Po- magalo pa ni nič — dokler ni šel mimo neki visoki gospod, dvorni svetnik ali general, ki mu je res priletel kos opeke z nezavarovanega odra na glavo in ga ubil. Tej nesreči je sledila v 48 urah ministrska naredba, da morajo biti odri za- varovani...

Prav tako je tudi z sločinskimi napadi v Ljubljani, ki jih je vedno več. Tudi talatim in vlomov je vedno več. Če pa človek pogleda v znani »album« na policiji — kaj vidi? Skoro same mlade obraze z moderno dolgimi lasmi! In take mladine dorašča vedno več!

Kaj pravite, g. uradnik, ali ni tega stanja v veliki meri kriva današnja vzgoja mladine? Res- nični prijatelji mladine so že dostikrat opozarjali na nevarnost zanemarjene ali slabo vzgojene mla- dine, ki mora v takih razmerah povzročiti. Naš narod pa si je napravil na podlagi bogatih izku- stev pregovor: »Siba (ne polica in ne revolver!) novo mašo poje!«

Kaj pravite, g. uradnik, kdo ima prav: ali priprosti pregovor ali pa tišči naši učeni vzgoji- telji, ki vzgajajo (ali pa kvarijo) današnja mla- dino po načelu »durdch Humanität — zur Bestia- lität!«

Koledar

Torek, 18. decembra: Gracijan, škof; Teotim, mučenec.

Novi grobovi

† Župnik Franc Lovrenko. V nedeljo dopol- dne je umrl na svojem posestvu v Zamušanah v župniji Sv. Marjeta niže Ptuja, previden s tolažili svete vere upokojeni župnik razborski g. Franc Lovrenko. Naj počiva v miru!

Osebnosti

— Poročila sta se v nedeljo popoldne v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani g. Albert Rejc, nare- dnik 40. pešpolka, in gdn. Angela Skrinjar. Priča sta bila g. prof. dr. Kajetan Gantar iz Celja in g. Alojzij Skrinjar, učitelj, sedaj dodeljen prosvetnemu oddelku banske uprave. Poročal je vojni kurat g. Ivo Maras. Mlademu paru želimo veliko sreče in bla- goslova.

— Diplomirani so bili na ljubljanski univer- ziti absolvirani pravnik Franc Burger iz Celja, Potočnik Adolf iz Radgone in Miro Brečko iz Maribora. Čestitamo!

Strah povzročča krvne izpremembe

Adrenalin - dokaz strahu — Podzavestni učinki prestane groze

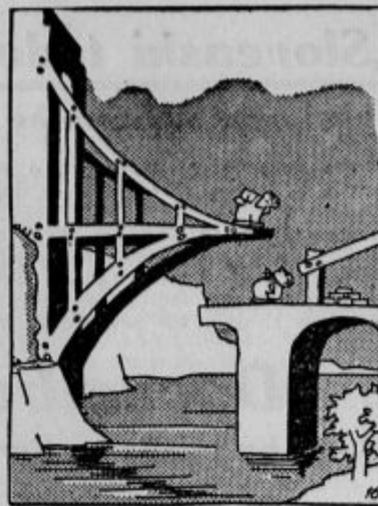
Ameriški zdravnik, prof. Cannon, je objavil razsežno delo o psihofiziologiji bojazljivosti. Knjiga prinaša veliko novega gradiva o rojstvu čustva strahu in po njem povzročeni spremembi v organizmu.

Stalna prestrašenost ima za posledico spremembo vsebine krvi. Nadledvična žleza izloča izredno količino adrenalina, snovi, ki razširi žile privodnice in sploh lasnice. Istočasno oddaja jetra veliko glikogena, ki se razkrajja pod vplivom istega adrenalina ter se meša s krvjo že v obliki sladkorja. Te kemične spremembe imajo svoj globok pomen. Nepričakovano zvišan odstotek sladkorja v krvi poživljuje delovanje mišic in pred vsem srca. Delovanje slednjega zviša krvni pritisk. Ta ne pomeni nevarnosti za organizem, ker so se bile poprej razširile vse lasnice, a zato dviga odporno zmožnost in življenjsko zavest organizma. Pod vplivom strahu izvršuje sleherno živo bitje junaštva, katerih

ne bi bilo zmožno v normalnem stanju. Pri begu narašča brzina, ki slavi rekordne zmage. Pri obrambi premaga prestrašen tudi močnejšega nasprotnika prav zato, ker mu strah poddesetori moči. Vse to je posledica spremenjene krvne vsebine, za katero je poskrbela narava takoj pri prvem znamenju nevarnosti, v istem trenutku, kadar se poraja strah.

Prof. Cannon zavrača Freudove psihološke nazore. A zatrjuje kljub temu, da je izredna splošna ali ožja bojazljivost skoro vedno posledica v otroški dobi prestane groze. Podzavestni spomin varuje vtis in ga v presledkih oživlja, če tudi ne ve človek sam ničesar več o nekdanjem strahu. Eden izmed avtorjevih bolnikov, bogat newyorški trgovec, je n. pr. trpel vsled posebne oblike »agorafobije« (prostorninskega strahu). Ni maral, da bi mu kdo stal za hrbtom in je celo vedno sedel samo temo ob zidu. Če je moral na ulico, mu je po-

menila hoja pravo mučo, ker se je moral stalno ozirati nazaj. Vse dolgo zdravljenje pri najboljših zdravnikih je bilo zaman. Nekoč je obiskal bolnik rojstno mesto, ki ga je bil zapustil v zgodnji mladosti, in slučajno srečal starega trgovca, nekdanjega prijatelja svojega očeta. Ta mož je spomnil sedanjega newyorškega bogataša na mlada leta in mu med drugim omenil, kako je vtaknil kot deček roko v vrečo s suhimi češpljami. Pripovedovalec je takrat dečku neslišno stopil za hrbet in ga prijel za roko. A deček se je tako prestrašil, da se je onesvestil... Ta spomin je bil vzrok onega življenjskega strahu pred sovražnikom za hrbtom, ki je tako mučil bolnika. Čim je spoznal vzrok svoje podzavestne muke, se je ta takoj razpršila v nič. Mož se je povrnil v New York popolnoma zdrav in nepopisno srečen.



»Eden izmed naju je najbrže začel v napačni višini.«

★

»Pred sodišče ste prišli, ker ste sosedu ukradli premog. Ali ste bili že kdaj prej kaznovani?«

»Da, on me je že temeljito namlatil.«

Ali je vaš fant zbolel?

Da, toda tega je kriv učitelj! On mu je namreč dal nalogo, naj izračuna, koliko časa potrebuje, da poje 25 jabolč, ako rabi za vsako poldrugo minuto. Ko je prišel do devetnajstega jabolka, smo morali po zdravnika.

Pričakujem od vas, gospod Debeluški, da boste nocoj plesali z mojo hčerko!

Seveda, gospa. Ali mislite, da sem prišel samo na zabavo?

Gospod kandidat. Moje vprašanje vas je očitno spravilo v hudo zadrego?

Ne, g. profesor, samo odgovor.

Zdravnik: »Prihodnji mesec izročim svojo prakso svojemu bodočemu zetju.«

Bolnik: »Tako? In za doto mu hočete dati tudi svojega bolnika.«

Profesor: »Kaj je potres?«

Učenka: »Potres je potres zemeljske skorje, kateremu sledi bobnenje, a kot zaključek dobrodelna predstava.«

★

Pol milijona bolnih za malarijo

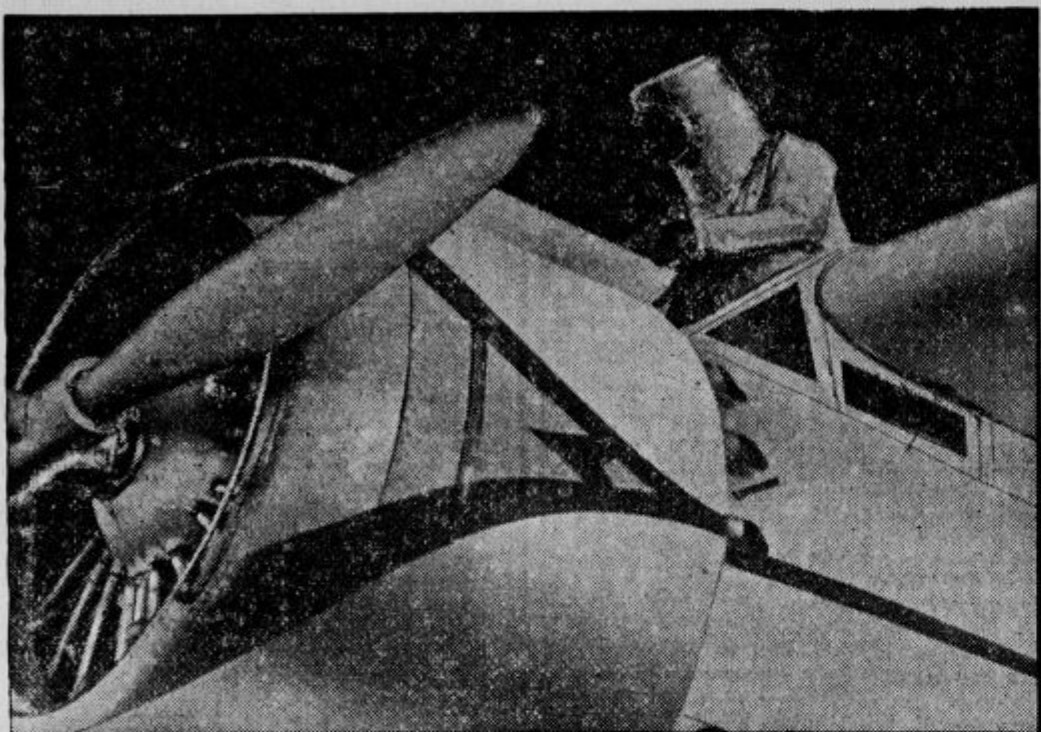
Iz Ceylona poročajo, da se tam širi malarija z vso naglico. Računajo, da je zbolelo pol milijona ljudi. Vsak dan namreč umre več bolnikov, po večini otrok. Bolnišnice so prenapolnjene. V zadnjih 20 letih ni nobena bolezen tako razsajala na tem otoku.

Mrz celo na Kubi

Z otoka Kube poročajo, da je tam v zadnjem času zavladal hud mrz, kakršnega niso doživeli že 75 let. Toplota je padla celo pod ničlo. Ker niso ljudje v teh krajih vajeni mraza, jih je pet zmrznilo.

Biseri iz miocenske dobe

Londonski trgovec Ernest Chapman ima tri drobne, a izredno redke bisere, ki so vredni milijone. Izvirajo namreč od školjk, ki so izumrle pred milijoni let v t. zv. miocenski dobi in so zdaj poznane samo v obliki okamenin. Biseri so dosti starejši od piramid v Egiptu. Noben znanstvenik ne ve, kdaj so bili najdeni in kako so se ohranili do naše dobe.



Ameriški letalec Post se je dvignil v stratosfero s posebnim stratosfernim letalom. Dosegel je višino 14.630 m. V tej višini je ostal dve uri in 10 minut. Sam se je oblekel v nekako potapljaško obleko — to naš bravec opazi tudi na sliki —, ki naj bi ga ščitila pred zračnim pritiskom. Imel je tudi posebno pripravo, ki mu je dobavljala potrebni kisik.

Ves svet obsoja Mehiko

Demonstracije v New Yorku

Iz Newyorka poročajo:

Pred mehiškim konzulatom v Newyorku so bile demonstracije v znak protesta proti preganjanju katoličanov v Mehiki. Demonstracij so se udeležili vojaki, možje, ženske, po večini katoličani. Med meščane so razdelili več tisoč izvodov okrožnice, ki popisuje trpljenje katoličanov v Mehiki. Demonstranti so nosili table z napisi proti mehiški vladi. Pobudo za okrožnico je dal list »The Catholic Worker« in »Catholic Labor Guild«.

Okrožnica popisuje divjanje mehiških oblasti proti katoličanom in duhovščini. V prvi vrsti izrek obzaloževanje, da so tudi ameriške Združene države socrive tega preganjanja, ker posojajo Mehiki denar in ji dobavljajo orožje. »S to demonstracijo pred mehiškim konzulatom bočemo dvigniti javno mnenje, da bi protestiralo proti zlorabi, da gre namreč denar ameriških davkoplačevalcev v Mehiko in da ga tam porabljajo v takšne namene. Mehiški škofje in sv. oče so svetovali katoličanom, naj potrpežljivo prenašajo preganjanja in naj izvajajo le pasivni odpor; nadalje naj podpisajo vlogo v zadevah, ki niso proti katoliškim dolžnostim in naj se nikar ne upirajo s silo. Kljub temu jih mehiška vlada preganja s silo.« Okrožnica se zaključuje takole: »Mi katoličani pozivljamo vse svoje soproate v Združenih državah in po vsem svetu, kakor tudi pripadnike drugih ver, kolikor jim je pri sren verska svoboda, naj se pridružio našemu ostremu protestu, da se bo mehiška vlada prepirala, da ne bo mogla nadaljevati sedanjo politiko, ne da bi dvignila proti sebi ves svet.« Okrožnica zahteva tudi, naj ameriška vlada odpokliče poslanca Josephusa Danielsa.

Iz Mehike prihajajo poročila, ki pravijo, da se preganjanje katoličanov nadaljuje. — Zanimiva je vest o ravnanju guvernerja Grajalesa. Iz cerkve sv. Kristobala so morali odnesti pokleknik s podobno Brezmadežne. Guverner ga je shranil sam na svojem domu. Pripoveduje, da on sam vsak dan moli pred to podobo. Odpadniki pa tako strahujejo deželo, da se jim mora tudi on sam pokoriti. V mestu Tetelpan so zaprli dve gospodični, ki sta obojejeni, da sta doma poučevali krščanski nauk. Policija je vdrla v uredništvo lista »Poslanec Presvetega Srca« in vso naklado zaplenila. Rada bi bila aretirala odgovornega urednika, a ga ni našla. V Orizabi v državi Vera Cruz sta bila aretirana dva duhovnika, izmed katerih je eden star 69 let. V Puebli so zaprli šolo, ki so jo vodili trije duhovniki in deset sester. V državi Chichuahua so ustavljena vsa verska opravila; duhovnikom katoliške in protestantske vere je vlada preključala dovoljenje, da smejo vršiti dušno pastirstvo.

Gos odkrila zlato rudo

V Prerovu je te dni nekdo kupil gos, ki so jo prinesli iz vasi Pruska na Slovaškem. Ko so gos razrezali, so našli v njenem želodcu svetla zrnca. Ko so ta zrnca kemično preiskali, so ugotovili, da so čisto zlato. Prof. inž. Musil, ki že več let proučuje rudninsko sestavo moravsko-slovaškega obmejnega ozemlja, trdi, da ni izključeno, da bi v bližini Pruske rudnine ne vsebovale zlata. Ko se je ta vest raznesla v Pruski, se je takoj začel lov za zlatom. Srečna vas, ki zaenkrat živi vsaj v upanju, da jo bo očerčila zlata ruda, drugi še tega upanja nimajo.

Plebiscit pod nadzorstvom mednarodne policije

Ljudsko glasovanje v Posaarju bo nadzirala mednarodna policija, in sicer pod okriljem Zveze narodov. Razne države odpošljejo del svojega vojaštva ali policije v Posaarje. Menda je to prvič, da so oborožene sile podrejene Zvezi narodov. Naše slike nam kažejo nekaj mednarodnih oddelkov. — Kakor vidite na desni sliki, pošlje tudi Holandska v Posaarje poseben oddelk svojih čet, in sicer pod poveljstvom kapitana Bruyne (v krogu). To so mornarji, ker Holandska pelote menda sploh nima. — Na levi sliki spodaj prizor iz angleške vojašnice, kako vadijo četo, ki je bila izbrana za policijsko službo v Posaarju. — Italija se je odločila, da pošlje v Posaarje bataljon orožnikov, ki jih imenujejo karabinjeri (na desni spodaj). Ti vzbujajo splošno pozornost s svojimi starodavnimi klobuki. Karabinjeri imajo za seboj precej slavno tradicijo, le v Julijski Krajini niso med našim ljudstvom posebno na dobrem glasu.



Naš svetovni uspeh smo dosegli s kvaliteto!

Naši aparati so opremljeni z najnovejšimi iznajdbami, so izdelani resno in dovršeno brez nepotrebnih dekoracij, ki ne spadajo k radio aparatu

PHILIPS RADIO

Največja radioindustrija sveta

Gospodarstvo

Novi državni proračun

Iz predloga finančnega zakona, ki vsebuje v glavnem vsa določila iz prejšnjih proračunskih let, posnemamo o proračunu samem te-le številke (vse v milijonih dinarjev, v oklepajih pa navajamo številke tekočega proračuna):

Državni dohodki

Neposredni davki 2280,0 (2280,0), posredni davki 2421,0 (2555,0), monopoli (presežek dohodkov) 1550,0 (1550,0), državna gospodarska podjetja 470,5 (385,9), razni dohodki 128,65 (143,45), skupno 6850,2 (6914,3). Iz tega se vidi, da računa finančni minister za znatno zmanjšanim donosom posrednih davkov, to je taks in trošarin, katerega pa bo deloma nadomestil z večjimi čistimi dohodki od državnih gospodarskih podjetij.

Državni izdatki

Vrhovna državna uprava 145,16 (149,8), pokojnine itd. 1008,25 (997,25), invalidnine 103,5 (103,5), državni dolgovi 869,9 (946,4), ministertvo pravde 364,04 (357,2), prosveta 790,14 (793,5), zunanji zadevi 119,1 (120,7), notranji zadevi 530,8 (543,9), finance 234,2 (296,75), vojske in mornarice 2000,0 (1943,3), zgradb 157,75 (165,2), promet: ministertvo, uprava pomorstva ter ravnateljstvo rečnega prometa 33,6 (29,8), oddelek za gradbo novih železnic 158,37 (172,0), kmetijsko 61,4 (63,8), trgovina in industrija 43,9 (44,04), socialna politika in narodno izdaje 146,75 (148,0), fizična vzgoja naroda 13,56 (14,16), proračunski rezervni krediti 20,0 (25,0), skupno 6850,2 (6914,35).

Iz tega pregleda sledi, da so se povečali izdatki za pokojnine za 11,0 milij., nadalje izdatki ministertva pravde za 6,86 milij., kar je v zvezi z ureditvijo sodne službe v Južni Srbiji, ter ministertva vojske in mornarice za 56,7 milij. Pri vseh ostalih ministertvih pa so se izdatki zmanjšali. Največje zmanjšanje je pri državnih dolgovih, za katerih kuponsko in amortizacijsko službo bomo v bodočem proračunskem letu porabili 76,7 milij. Din, kar je pripisovali transfernemu moratoriju za naše zunanje dolge. Najmanj se je zmanjšal proračun trgovinskega ministertva, ki je bil še itak najnižji.

Državna gospodarska podjetja

Pri izdatkih državnih gospodarskih podjetij je uspelo znižati izdatke v znatno večji meri, kot so pa bili znižani dohodki podjetij. Izdatki so proračunani na 3137,7 (3256,9), dohodki pa na 3608,2

Obrtniško zborovanje v Celju

Podružnica Društva jugoslov. obrtnikov v Celju je sklicala za 9. december obrtniško zborovanje, katerega se je udeležilo nad 100 celjskih obrtnikov iz okoliš. Predsedoval je g. Holobar. Obsežno poročilo o okrožnih odborih je podal krojaški mojster g. Bizjak, ki je dejal, da zastopajo obrtniki stališče, da naj ne bo med zbornico in obrtniškim združenji nobenih vmesnih institucij, zato je treba ukiniti okrožne obrtniške odbore, ki povzročajo nepotrebno delo, nepotrebne stroške in nepotrebno razburjenje. Sledila je obširna razprava o davčni preobremenjenosti, kjer je bilo priporočeno obrtništvu, naj se obrača na člane davčnih odborov. Iz obsežne resolucije, sprejete na tem obnem zboru, posnemamo, da zahtevajo razpustitev uprav okrožnih odborov obrtniških združenj in da se pri vpostavitvi odborov upoštevajo tudi obrtniki člani Društva jugoslov. obrtnikov. Nadalje zahtevajo, naj se čimprej razpišejo volitve v Zbornico za TOI v Ljubljani. Uredi naj se vprašanje ustanavljanja podružnic in prodajalnih trgovin. Pri javnih delih naj se upošteva domača obrt. Končno zahtevajo tudi volitve v okrožne urade za zavarovanje delavcev.

Pošiljkatve izseljencev

V najnovejši knjigi Zveze narodov o plačilnih bilancah v letu 1933 citamo o pošiljkatvah izseljencev, da so znašale v normalnih letih od 1924-1929 okoli 600 milijonov dolarjev v zlatu letno. Ta vsota predstavlja 2% svetovne trgovine v letu 1929. Do leta 1931 so pošiljkatve izseljencev iz raznih držav v domovine padle za 25% v primeri z omenjeno številko, do leta 1933 pa že za 60% v primeri s prvo omenjeno številko 600 milj. dolarjev v zlatu. Predvsem so padle pošiljkatve izseljencev iz Severnoameriških Zedinjenih držav od 1932 na 1933 od 138 milj. na 89 milj. zlatih dolarjev. Nadalje so padle pošiljkatve izseljencev iz Francije od 1932 na 1933 od 47 na 31 milj. zlatih dolarjev, iz Kanade pa od 6,3 na 5,2 milj. K tem številkam je pripomniti, da so leta 1925 znašale pošiljkatve iz USA 275 milj., iz Francije leta 1926 107 in iz Kanade 1928, 1929 in 1930 po 23 milj. dolarjev. Po uradni ameriški statistiki so znašale pošiljkatve naših državljanov iz USA leta 1929 4,5 milj. dolarjev, leta 1931 5,0 milj., leta 1932 3,4 in lani 1,3 milj. dolarjev. Največ dolarjev so poslali svojcem iz USA Italijani, in sicer leta 1929 46,2 milj., lani pa samo še 16,1 milijona.

★

Likvidacija. Kmetijsko društvo v Trzliču, r. z. z. o. z., Trzlič. Prometna družga za blagovni promet, r. z. z. o. z. v Ljubljani.

(3642,8), tako, da se je presežek povečal od 385,9 na 470,5 milij. Din.

Izdatki posameznih podjetij so naslednji: Državna tiskarna v Belgradu 12,2 (17,7), v Sarajevu 4,77 (5,27); uprava državnih monopolov 375,4 (406,4), državni posesti Belje in Topolovac 59,6 (62,06), sladkorna tovarna na Čukarici 36,0 (37,6); uprava državnih železnic 1867,85 (1896,85), ravnateljstvo rečne plovbe 91,25 (90,55), pošte, brzojav, telefon 327,0 (329,6), poštna hranilnica — (14,8), državna razredna loterija 8,9 (9,2), državne kobilarne 2,96 (8,6), srednje kmetijske šole 1,2 (3,06), praktična mlekarško-sirarska šola 0,9 (—), kmetijski sklad 19,7 (32,7); hipotekarna banka — (18,5), gozdovi 64,0 (66,8), rudniki 208,8 (219,7), bolnišnice itd. po odbitke dotacij 53,5 (53,1).

Dohodki pa so proračunani sledeče: Državna tiskarna v Belgradu 25,3 (26,8), v Sarajevu 6,0 (6,5), državni monopoli čisti prebitki 375,4 (406,4), Belje in Topolovac 74,7 (73,3), sladkorna tovarna na Čukarici 39,9 (43,3), železnice 2010,4 (1926,7), rečna plovba 93,5 (92,8), pošte itd. 471,15 (482,7), poštna hranilnica 74,0 (61,2), razredna loterija 8,9 (25,5), kobilarne 2,96 (8,6), srednje kmetijske šole 1,2 (1,2), praktična mlekarško-sirarska šola 0,9 (—), kmetijski sklad 19,7 (18,9), hipotekarna banka 41,0 (53,5), gozdovi 85,16 (94,15), rudniki 237,3 (266,6).

Novost v proračunu je vsekakor, da med izdatki državnih gospodarskih podjetij niso več izkazani izdatki za Državno hipotekarno banko ter Poštno hranilnico ter je v proračun vnesen samo čisti dohodek, torej že po odbitju stroškov. Čisti dohodek v proračunskem letu 1934/35 se da izračunati za Poštno hranilnico na 59,2 milij., za 1935/36 pa je preračunan na 61,2 milij., nadalje je po proračunu 1934/35 znašal čisti dohodek Državne hipotekarne banke 35,0 milij. Din, dočim je za bodoče proračunsko leto vnesen znesek 41,0 milij. Din kot čisti dohodek te ustanove. Izpremenjen način proračunov Državne hipotekarne banke in Poštna hranilnica je v zvezi z določilom člena 60 predloga finančnega zakona za 1935/36, po katerem se proračuni obeh zavodov ne bodo več posebej izkazovali v proračunu, ampak samo presežek dohodkov nad izdatki. Predlog proračuna z odgovarjajočimi odredbami obeh zavodov odobrava resorni minister v sporazumu s finančnim ministrom. — Nova je postavka za sirarsko-mlekarško šolo v znesku 0,9 milij. v izdatkih in dohodkih, ne vemo pa še, za kateri zavod gre.

Privil. izvozna družba

Iz poročila podanega na obnem zboru dne 15. decembra posnemamo še, da je podružnica Prizada v Skopju zaključila svoje poslovanje z izgubo 0,35 milij. Din. Podružnica v Sarajevu osnovana februarja 1933 je tudi imela izgube 0,87 milij. Din. Prizad je imel lani kreditov od Narodne banke, Drž. hip. banke ter Poštne hranilnice za 39 milij. Din. Bilanca izkazuje kot smo že poročali, 48.732 Din. Ta rezultat je izkazan po znatnih odpisih, kar je bilo mogoče z vporabo vsega fonda ministertva trgovine in industrije, ki je znašal 10,4 milij. Din, in s porabo posebnih dohodkov od izvoznih poslov v letu 1931—1932 v znesku 1,77 milij. Din.

Iz računskega zaključka družbe je razvidno, da so znašale plače 1,54, upr. stroški 0,57 in režija 0,49 milij. Din. Skupno je bilo odpisov 8,24 milij., izgube podružnic pa so znašale 1,3 milij. Din. Družba razpolaga s 73,3 milj. tujih sredstev, glavnica znaša 15 milij. Din. Med aktivni so gotovine 2,6, blago 23,5 in dolžniki 66,1 milij. Din.

★

Insolvenca v novembru. Po podatkih Društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je bilo v mesecu novembru letos v vsej državi razglašanih 19 konkurzov, lani novembra 24. V Sloveniji sta bila letos v novembru 2 konkurza, lani 1. Nadalje je v vsej državi znašalo število prisilnih poravnav izven konkurza 20, lani 9. V Sloveniji so bile novembra 4 poravnave, prav toliko kot meseca novembra lani.

Naš kliring s Švico. Zaradi znatne aktivnosti naše trgovine s Švico je klirinski saldo Švice napram nam znatno padel. Še dne 15. novembra je znašal 225.314 šv. frankov, pa se je do 23. nov. zmanjšal na 157.441, do 30. novembra na 66.952 šv. frankov in je 7. decembra letos znašal samo še 55.155 šv. frankov, kar praktično pomeni, da ga ni več.

Naša trgovina s Švico. Po podatkih, ki smo jih prejeli od švicarskega konzulata v Zagrebu, je znašal uvoz v Švico iz naše države 1.339 milj. švicarskih frankov, od tega koruza 0,656, jajca 0,13, perutnina 0,127 in les 0,158 milj. fr., nasprotno pa je Švica izvozila v Jugoslavijo 1.008 milj. šv. frankov. Največ je Švica izvažala k nam tekstilnih strojev 0,1 milj., anilinske barve 0,085, umetno svilo 0,06 milj. frankov.

Denar v Braziliji. Brazilsko finančno ministertvo proučuje sedaj predlog, po katerem naj bi se namesto sedanjega nepraktičnega računanja v contos, milreis in reis (contos je 1000 milreisov, ki tina

vsak 1000 reisov), uvedla nova valuta cruseiro, ki naj bi nadomestila milreis, razdeljena pa bi bila na 100 centov. Do 5 cruseirov bi bil kovani denar, bankovci pa bi bili za 10, 20, 50, 100 in 1000 cruseirov.

Borza

Dne 17. decembra.

Denar

Znižanje notacije za Curih

Narodna banka je danes znižala notacijo Curiha od dosedanjih 1108,35—1113,85 na 1108,85 do 1111,35, srednji tečaj znaša torej sedaj 1108,80, dočim je prej znašal 1111,10. Seveda je treba k temu pristeti še ažio, ki znaša 28,5%. K znižanju tečaja za Curih je pripomniti, da je dosedanja notacija Curiha bila na naših borzah v veljavi vse od avgusta leta 1932. Nova notacija je proračunana na podlagi tečaja v Curihu, ki je za 0,025 švic. franka višji kot dosedanja podlaga. To je v zvezi z mednarodno slabostjo švicarskega franka.

Prav tako so se znižali vsi drugi tečaji na naših borzah.

V zasebnem kliringu je ostal v Ljubljani avstrijski šiling neizpremenjen na 8,10—8,20, prav tako v Zagrebu na 8,09—8,19. - Grški boni so v Zagrebu notirali 29,50 den. - Angleški funt je na ljubljanski borzi notiral 228,20—229,80, dočim je na zagrebški borzi popustil na 227,20—228,80. - Španska pezeta je v Zagrebu popustila na 5,60 bl.

Ljubljana. Amsterdam 2309,07—2320,43, Berlin 1366,60—1377,40, Bruselj 798,16—802,10. London 168,59—170,19, Curih 1105,85—1111,35, New York 3386,67—3414,93, Pariz 225,15—226,27, Praga 142,69 do 143,55, Trst 291,35—293,75.

Curih. Pariz 20,36, London 15,28, New York 308,75, Bruselj 72,15, Milan 26,40, Madrid 42,20, Amsterdam 208,85, Berlin 123,95, Dunaj 73,25 (priv. 57,25), Stockholm 78,80, Oslo 76,80, Kopenhagen 68,20, Praga 12,91, Varšava 56,25, Atene 2,92, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,05, Buenos Aires 0,7675.

Vrednostni papirji

Tendenci je bila danes nekoliko čvrstejša in so se nekateri tečaji okrepili, vendar ne v znatni meri. Prometa danes na zagrebški borzi sploh ni bilo, dočim belgrajska borza ni poslovala. Na zagrebški borzi je bilo zaključenih 25 delnic Priv. agr. banke.

Ljubljana. 7% inv. pos. 70—71, agrarji 40—41, vojna škoda 335—337, begl. obv. 55 den., 8% Bler. pos. 63—65, 7% Bler. pos. 55—56, 7% pos. Drž. hip. banke 64—66.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 70 den., agrarji 41,50—42,50, vojna škoda 336—337, 12. 336 do 337, 2. 335—340, 6% begl. obv. 56—56,50, 8% Bler. pos. 63—65, 7% Bler. pos. 55—56, 7% pos. Drž. hip. banke 66 den. — Delnice: Narodna banka 4700—5500, Priv. agr. banka 228—232 (229), Osj. sladk. tov. 120 den., Impeks 50 den., Trboveljska 103—115.

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je popolnoma neizpremenjen in prav tako tudi cene, ki so bile naslednje: pšenica 107,50—110, koruza umetno sušena 65 do 67,50, banaska 63—65 in moka 195—200.

Novi Sad. Koruza: bč. in srem. gar. kval. 57 do 59, bč. in srem. suš. 64—65, bč. in srem. suš. 60—61, ban. gar. kval. 54—55, ban. sušena 60—62, srem. suš. ladja 72—73, Mixed ladja 67—68. - Ostalo neizpremenjeno. Tendenci mirna. Promet slab.

50% si prihranite

če se poslužujete nakupa v

Trpinovem bazarju

Maribor, Vetrinjska ulica 15

STARŠI!

Otroku, ki obiskuje šolo, dajte, ako je slaboten, poučiti vsak dan zjutraj in zvečer malo žličico okusnega »ENERGINA«, za krepitev krvi živcev in teka Otroč. ki redno jemlje »ENERGINA«, imajo dober tek in so odporni zoper vsa obolenja »ENERGINA« za tačanje krvi živcev in teka dajte dekletu med 10 in 17 leti ako je slabotno To je prehodna dekliska doba, ko se mora vsako dekle okrepiti »ENERGINA« dajte vsakemu članu rodbine, ki nima teka »ENERGINA« dajte vsakemu članu rodbine, ki je malokrven

»ENERGINA« se dobi v lekarnah v steklenicah po pol litra; 1 steklenica 35 Din.

Reg. S. br. 19.147/33

Za jugoslovanski patent št. 6883 od 1. okt. 1929 na:

Oproženje za motorna vozila

(-Abfederung für Motorfahrzeuge-)

iščemo kupce ali odjemalce licenc.

Cenj. ponudbe na: Ing. Milan Suklje, Ljubljana, Beethovnova ulica 2.

Sport

SLUŽBENE OBJAVE LJUBLJANSKE PODZVEZE JZ2S

Na redni glavni skupščini JZ2S 2. decembra so bili sprejeti ti-le sklopi: Komisarijat v Ljubljanski podzvezi se ukinje, suspenz podzvezne uprave se razveljavlja, ker je zvezna uprava postopala pri tem nepravilno in v nasprotju z zveznimi pravili. Nova zvezna uprava bo objavila o tej zadevi točno in obširno poročilo za javnost. Upravi ljubljanske podzveze se naroča, da takoj zopet prične z rednim poslovanjem. — Tekmovanje za državno prvenstvo za leto 1934 se razveljavlja, ker je bivša zvezna uprava samovoljno spremenila sistem tekmovalstva in se pri tem ni ravnila po sklopih prejšnje redne glavne skupščine zveze. — Tekmovanje za jesensko prvenstvo ljubljanske podzveze se razveljavlja, ker je komisarijat samovoljno spremenil sistem tekmovalstva, katerega je določila zadnja redna podzvezna glavna skupščina. Tekmovanje za jesensko prvenstvo se izvede v celoti v pomladni sezoni 1935. — Novi zvezni upravi se naroča, da izvede verifikacijo rezultatov ljubljanskega državnega prvenstva za družine in proglasi SK IIRlo za državnega prvaka, kar prejšnja zvezna uprava ni izvela. — Zaveza pokala za evropsko prvenstvo ljubljanske podzveze bo nova uprava posredno obravnavala, kakor hitro prejme od mednarodne ljubljanske federacije pravilno tolnačenje dne 31. zadnji ovištavek, obš. prav. JLAZ. — Nov osnutek za sistem državnega bazenskega prvenstva za leto 1935 bo izdelala nova uprava. Osnutek bo izročen v pregled vsem podzvezam in v poštev prihajajočim klubom. Definitivna redakcija osnutka mora biti izgotovljena do 1. februarja 1935. — Sistem za ljubljansko državno prvenstvo za družine bo izdelala nova uprava sporazumno s prizadejanimi klubi do 1. januarja 1935. — Državno ljubljansko prvenstvo za poseljke za leto 1935 bo v Ljubljani termin določi do 1. januarja 1935 skupno s prizadejanimi klubi nova uprava. — Državno evropsko prvenstvo bo v aprilu 1935 v Zagrebu. — Spremeni se § 13 obš. prav. v toliko, da ima ošlede prestopov iz enega takšnega pravico nastopanja, ako se njen prejšnji klub v času njene zabrane, katero je prejela zaradi prestopa, različe, odzvoira, ako je bil iz zveznega članstva spremenjen se § 12 podzveznih pravil, po katerem je potrebna za sklicanje izredne skupščine ošlede dvotretinska večina klubov. — § 24 zveznih pravil se pristavi doplatek: Upravni odbor sklene pravomočno, ako pristavi ošlede najmanj sedem članov uprave. — Novo sluheno glasilo zveze je »Ljubljanski list« v Zagrebu. — Naslov zveze se glasi: Jugoslovanska zveza ženskih sportov, Zagreb, Palmotičeva 4. — Justin.

Iz seje upravnega odbora dne 7. decembra. Podzvezna uprava ozvala vse klube na gornje sklope zvezne skupščine in naroča vsem klubom, da se obračajo ošlede v vseh zadevah samo na njo. Naslov podzveze glasi: Ljubljanska podzveza JZ2S, Ljubljana, Kavarna »Evropa«. Na znanje se vname ostavka člana uprave g. matorja Janca, ki odstopa iz stalne v Belgrad. Socialno se sklene predložiti zvezni upravi za izvedbo podzvezne sestanke Žitnika I., Jarmana F. in Karla J. za stalne. Na znanje se vname poročilo tajnika o glavni skupščini zveze. — Tajnik.

Obšni zbor ljubljanskih sodnikov bo v sredo, 19. decembra ob 9,30 pri Slaviju.

Slalom klub 34, tehnični odsek. Vse tekmovalce obveščamo, da smo z olimpijskega zaključili in jih ozvalimo, da se zanesljivo udeležijo sestanka neosob ob 19. v klubovem lokalu na Aleksandrovi 3, priključno desno. Sestanke je važen zaradi udeležbe v točkah, biljaških in tekem in eventuelne opreme. Do danes naj se vsak udeležilec udeležbe v točkah. Kdor namerava udeležiti klubski pulover, naj prinese denar, kakor domeni. Po sestanku obvezen zvečeriti pregled za naslednje tekmovalce: Kodol, Puhar, Banavce, Marko, Rame, Znan, Erbas, Kosmina, Baloh, Lazar, Deutschmann, Resnik I in II, Povenar Franc, Rudolf in Rado, Notar, Lavart, Jordan, Hvala, Koc in Jurlec. Kdor želi biti verificiran, naj prinese po eno sliko in 10 Din. — Tehnični referent: Ljeto Tinta. — Seja tehničnega odbora bo jutri ob 18 v lokalu. Važno zaradi tekem in tečajev.

SK IIRlo, hokej sekcija. Predst ob 19 je v klubski sobi kavarne »Evropa« važen članški sestanek. Kdor je nujno zadržen, naj se opravičilo plemenito na nasled: Vodišek, Kavarna »Evropa«. Kogar ne bo in se ne opraviči, se črta. Prilite val in točno! — Nadležnik.

Evropsko prvenstvo v drzanju. Razpis za evropsko prvenstvo žensk, možkih in dvojce je že izdal državni klub iz St. Moritza. Prvenstvo bo v času od 24. do 26. januarja 1935 v nemškem stadionu v St. Moritzu. Kot obvezno vaje za ženske so določene naslednje: okret, protiočret, trojka, vlna-trojka, dvojni trojka-vlna-dvojni trojka, zanka-vlna-zanka ter protitrojka-vlna-protitrojka. Prosto drsanje je določeno na pol minut za moške in za dvojce ter na štiri minute za ženske. Sestanki evropskega prvaka so: Norveška Sonja Henie pri ženskah, Avstrijec Karol Schöfler pri možkih ter madžarski par Rotter-Szollas pri dvojcih.

Nemške sportivke in sportniki. Mi nastopajo na berlinskih olimpijskih igrah, so že dobili novo uniformo, ki bo za vse enotna. Ta kroj je sprejela in predložila državna zveza za telovne vaje. Oblika je hula ter obsega za ženske iz kratkega, hlače slika ter nad kolena svetločrta krila, belih čevljev ter belih, do kol. ten usnjenih nogavic. Možki nastopajo na igrah dolge bele hlače, bela čevlja, obali na imajo enajst bel svetler in volne, katerega nosijo odprtega ali zaprtega.



Globoko užaloščeni javljamo tužno vest, da nas je naša srčno dobra prababica, stara mati, mati, tačca, sestra, teta, gospa

Marija Dimetz roj. Paier

vdova po stavbeniku

danes ob 19, po težkem in angeljsko potpežljivem trpljenju, previdna z zakramptimi za umirajoče, v 69. letu starosti, za vedno zapustila.

Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne 18. decembra ob 15.30 iz mrtvašnice mestnega pokopališča.

Sveta maša zadušnica se bo brala v sredo, dne 19. decembra ob 7 zjutraj v Marijini cerkvi.

Celje, Graz, Rio de Janeiro, dne 16. decembra 1934.

Rodbine:

Dimetz, Fabian, Kajner, Rischner.

»ALGA« ZA MASAŽO PROTI REVMATIZMU, ISIASU, BOLEČINAM V KOSTEH, ZBADANJU IN RAZTEZANJU MISIC

Na dlan roke si izlijte nekoliko »Alge« ter drgnite vzdolž mišic oni del telesa, kjer občutite bolečine. Ko se je dlan ogrela in posušila, jo namočite nanovo in zopet drgnite. Tako ponavljajte večkrat, nato pa ovijte nadrgnjeni del telesa z volneno krpo ali robcem. Masirati je treba dva do trikrat dnevno, po potrebi tudi večkrat. Že po prvih masiranjih boste imeli prijeten občutek in olajšanje bolečin. Kakor hitro občutite tudi najmanjše nerazpoloženje in raztezanje, nadrgnite telo z »ALGO«, ker je to lahko pričetek težkega obolenja, ki ga boste z malo »ALGE« preprečili.

»ALGA« se dobi povsod. — 1 steklenica 14 Din (Reg. s. br. 18117-32.)



Zaspal je v Gospodu po težkem trpljenju, previden s tolažili svete vere. naš predragi očka, stari očka, stric, gospod

FRANC SNOJ

zasebnik

dne 16. decembra ob tričetrt na pet popoldne, v 93. letu svoje starosti.

Pogreb predražega pokojnika bo v torek 18. decembra ob pol treh iz hiše žalosti Staničeva ulica 20 (Bežigrad) na pokopališče k Sv. Križu.

Sveta maša bo v četrtek ob 7 zjutraj pri Sv. Krištofu.

Ljubljana, Ptuj, New-York, 17. 12. 1934.

ZALUJOČI OSTALI

Mali oglasi

Prireditve

Kavarna Stritar
Vsak večer koncert. (b)

Službodobne

Postrežnico
ki zna nekoliko kuhati in šivati - iščem za ves dan. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14218. (b)

Denar

Telefon 38-10
Posredujem
denar na hranilne knjižice vseh denarnih zavodov Rudolfa Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d)

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10

Ljublj. kred. banke
knjižice, vsak znesek, kupimo proti takojšnjem plačilu. Sporočite znesek in ceno pod šifro »Denarni zavod« upravi »Slov.« pod št. 14216. (d)

Hudega psa
volčje pasme, kupim. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14230. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Glasba
R. Warbinek
najstarejša tvornica klavirjev
Ljubljana
Gregorčičeva ul. 5 I.
Prodaja inozemskih in lastnih izdelkov
Strokovnjaška popravila in ugaševanje
Najcenejša izposojevalnica Obročna odplačevanja

Posvetva

Hiša
novozgrajena, visokopri-
tlična, z dvema krasnima
stanovanjema - naprodaj.
V hiši je vodovod, elek-
trika ter angleška strani-
šča. Dalje je naprodaj
več stavbnih parcel. Po-
izve se pri I. Orahem.
Moste pri Ljubljani. (p)

Za Božič
se Vam nudi zaradi iz-
praznitve zaloge zelo ugo-
den nakup raznih alumi-
nijastih igrač, orodja za
otroke itd. — pri tvrdki
Stanko Florjančič, želez-
nična, Resljeva cesta št. 8
(vhod skozi dvorišče). V
račun se vzamejo tudi
hranilne knjižice Kmetike
ter ljudske posojilnice v
Ljubljani. Trgovci znaten
popust. — Ne zamudite
ugodne prilike!

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v
vseh vrstah — za strojno
pletanje in ročna dela po
znižanih cenah pri tvrdki
Karl Prelog, Ljubljana -
Židovska ul. in Stari trg

Zdrav, odbran krompir

oddaja — dokler zaloga
po 50 Din 100 kg
vsako količino
tvrdka **A. VOLK**,
Ljubljana,
Resljeva cesta št. 24.

Najprikladnejša darila za Božič so:

Ročne torbice, listnice, de-
narnice, tobačnice, aktov-
ke, kakor tudi potni kovčki
v veliki izbiri. Po nizkih
cenah dobite pri
IVAN KRAVOS
Maribor, Aleksandrova 13

Sveža jajca

zajamčena, zaboj 720 ko-
madov 420 Din. la. ore-
he v lupini 100 kg 475
Din - kranko vsaka že-
lezniška postaja razpošil-
ja G. Drechsler, Tuzla.

Telefon 2059
PREMOG
KARBOPAKETE
DRVA, KOKS nudi
Pogačnik
Bohorčeva ulica št. 5.

Prostov. sodna dražba
premičnin, spadajočih v
zapuščeno pokojne Zu-
pančič Marije iz Ljublja-
ne, Sv. Petra cesta št. 43
- in sicer dobro ohranje-
nega pohištva, perila,
obleke, posode, slik itd.
- se vrši v četrtek, dne
20. t. m. ob 9 dopoldne
na licu mesta, v Ljublja-
ni, Sv. Petra c. št. 43. -
Hafner Mate, javni notar
kot sodni komisar. (l)



Naznanjamo, da je odšel k svojemu
Stvarniku po zasluženo plačilo velečastiti
gospod

Franc Ogrizek

upokojeni drameljski župnik

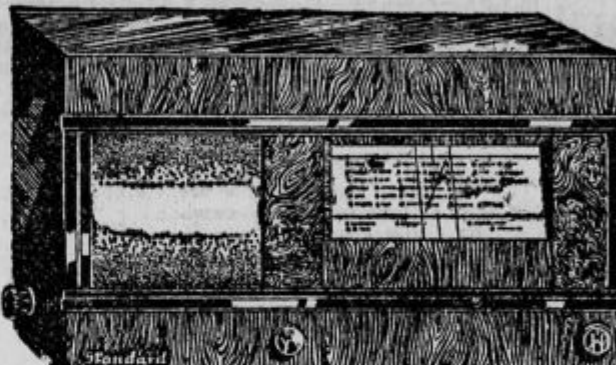
Pogreb blagopokojnega gospoda bo
v četrtek, dne 20. decembra 1934 ob
10 dopoldne na farno pokopališče v
Št. Janžu na Dravskem polju.

Priporočamo ga v pobožno molitev.

Št. Janž na Drav. polju, 17. XII. 1934.

Zalujoči sorodniki.

MIGNON SUPER



Priključek na vse voltaže od 25-250 V.
Sprejem kratkih, srednjih in dolgih valov.
Najmodernejša konstrukcija.
Dovršeno točna reprodukcija.
Oblika: moderne linije, najboljši les, okusna izdelava.
Cena in pogoj izvanredno ugodni.
Prepričajte se sami, da je aparat edinstven.
Zahtevajte demonstracijo.

„RADIO“ reg. z. o. z. v Ljubljani
Miklošičeva cesta 7.



Zapustila nas je za vedno naša nadvse ljubljena hčerka,
sestra in svakinja, gospodična

Jožica Vidmar

danes, dne 17. decembra ob 6.15 zjutraj, po dolgotrajni in
mučni bolezni, previdna s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 19. decembra
t. l. ob pol 3 popoldne izpred mrtvašnice drž. splošne bol-
nišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 17. decembra 1934.

Globoko žalujoče rodbine: Vidmar, Tratnik, Gale.

Javna zahvala
Podpisana se najiskrenejše zahvaljujem prima-
riju ljubljanske bolnišnice g. dr. Jožetu Pogačniku,
ker me je z večjim znanjem in spretno operacijo
rešil hudega trpljenja.
Celje, dne 17. decembra 1934.

JERA JURŠE.

Zahvala

Za vse iskrene in številne izraze so-
čutja, ki sva jih prejela ob težki in ne-
nadomestljivi smrti najine nepozabne
hčerke edinke

Zalike

se vsem najpriskrenejše zahvaljujema. Po-
sebno zahvalo sva dolžna preč. duhov-
ščini, častitim šolskim sestram, ki so
pospremili našo hčerko z vso šolsko
mladino na njeni zadnji poti; iskrena
zahvala tudi vsem številnim darovalcem
šopkov in vencev ter vsem za izražena
sočuvstvovanja in tolažbo ob najini ne-
pozabni nesreči in potrtosti.

Vsem skupaj Bog plačaj!

Celje, dne 15. decembra 1934.

Rozalija in Matko Kuper.

Tekma okrog sveta 20

Ka vseh večjih postajah so bile okrepčevalnice
in na peronih odprte, samo s plateno ali leseno
streho opremljene prodajalnice, za katerimi so po-
nujali kmetje in kmetice, zaviti v debele kožuhe,
mleko v steklenicah, maslo, sir, svež kruh, pečene
race, gosi in jerebice ter druge dobre stvari. Na
vsaki teh miz je stal samovar, v katerem je vrela
voda, ki so si jo hodili popotniki iskat v svojih
lastnih kangljah.

Na drugih, manjših stojnicah so prodajali za-
ponke, ovrtnice, uhane in druge okraske ter pred-
mete iz ametista, topaza, kamene strele in drugih
uralskih mineralov.

Ethel je kupila nekatere malenkosti in se je
podala nato v kolodvorsko restavracijo, da bi po-
pila čaja. Na tej poti je morala prebrsti vi-
soke snežne zamete, ki jih je bil nagromadil le-
deno pihajoči veter. Tračnice so bile popolnoma
pokopane pod snegom.

V kolodvorski restavraciji je bilo polno ljudi.
Po večini so bili kmetje in delavci v kratkih kožu-
hih, krznenih kućmah, krznenih škornjih in debelih
rokavicah iz kunčeve ali ovčje dlake. Na točilnici so
bili razvrščeni dolgi redi skled in krožnikov z oblo-
ženimi kruhi, pirogi (mesnimi pastetami), piroški,
štruklji in vsakovrstnim pecivom.

Ko je Ethel pristopila bliže, da bi vprašala po
čaju, je zapazila komaj dva koraka od sebe tisto
kmetico, ki je bila že v vozu tako nenavadno str-
mela vanjo, ter njenega moža. Zena je srčno grizla
kruh z gnatjo obložen, in jo je zopet merila z ne-
umno predrznim zaupnim pogledom. To jo je raz-
jezilo, ne da bi sama vedela, zakaj, in mahoma jo
je minila želja po čaju; okrenila se je na mestu in
odšla nazaj v voz.

10.000 do 20.000 Din
za zelo dobičkanosno
izdelovanje žitnih kav-
išče strokovnjak. - Bark
Josip, Celje, Pred grofi-
jo št. 6. (d)

Objave

200 Din nagrade
dam tistemu, ki mi iz-
sledi ukraden pošto ber-
nardinko. Niko Malgaj,
Knezova ul. 19. (o)

Poizvedbe

Pred kratkim
se je izgubila na Meljski
cesti, Maribor, listnica in
delavska knjižica. Najdi-
telj se prosi, da gori na-
vedene stvari odda na
policiji. (e)

Kupimo

Damsko dvokolo
malo rabljeno in dobro
ohranjeno, ter prav tak
črna pianino
kupim. Ponudbe s ceno
upravi »Slov.« pod »Ta-
koj« št. 14220. (k)

Nova hiša
enonadstropna naprodaj
za 60.000 Din. — Jerko,
Črnuče. (p)

Priložnostni nakup!
V Podonavju ob Donavi
sta ugodno naprodaj dva
mlina. Natančneje: Brača
Rieger, mlín, Vršac. Za-
željena je nemška kore-
spondenca. (p)

Obrt

Priporoča se
za plesarska, sobo- in
črkoslikarska dela

J. HLEBŠ
družba z o. z., Ljubljana,
Cankarjevo nabrežje 21.
Telefon 30-70.

Delo točno, solidno in
pod garancijo. Najnovejši
vzorci. — Cene nizke.

Prodamo

Prima zimska jabolka
sortirana, od 2.50 Din da-
lje. Stalna sadna razsta-
va pri Kmetijski družbi.
Novi trg 3 in Igriška uli-
ca 3 (za dramo). Telefon
2105 ali 3755. (l)

Razna perutnina
jajca, med, orehi in ja-
bolka vedno v zalogi po
konkurenčnih cenah v fi-
lijalni trgovini Kmetijske
družbe, Igriška ulica 3
(za dramo). Telefon 3755.

**Nogavice, rokavice,
damsko perilo, kra-
vate itd.**
od danes naprej

15 % popusta

od reklamnih cen
v izlozbi
NOGA VICE
„BEMBERG“
Miklošičeva cesta 14

JAJCA

apnena, popolnoma sveža,
se dobe
v Javnih skladiščih
(»Balkan«)
pri tvrdki
FRAN POGAČNIK
d. z. o. z.,
v Ljubljani

Lepe jaselce

kompletne ali posamezne
pastirčke, ovčice, hlevč-
ke itd. - razprodaja naj-
ceneje: Sv. Petra cesta
št. 17, Ljubljana. (l)

Gordona in Billyja Allana pa že morate črtati, ker
ju ni v tem vlaklu.

»Pač, sta,« je drugi ugovarjal. »Jaz sem mister
Wright, ki imam nesrečo in čast zastopati British
Press tukaj na skrajnem koncu zapadne civilizaci-
cije. In tale je naš tovariš Verčinski od »Izvestij«
v Moskvi, ki prav tako gladko govori angleški ka-
kor francoski, ker je po moji cenitvi tako v enem
kakor v drugem jeziku napredoval nekoliko do dva-
najste lekolje. A vi se gotovo motite, gospod Clark,
vaša tekmeča sta tudi tu. Londonski časopisi so že
enoči sporočili, in ruski tisk je po njih povzel, da
ste vsi trije zdravi prišli v Moskvo in da ste v
soboti od tam nadaljevali pot proti Pekingju. Men-
da je imel mister Gordon težave s policijo v Mo-
skvi; a se mu je moralo posrečiti kako uiti, zakaj
v Londonu objavljeni kablogram, ki naznanja, da
je nadaljeval svojo pot proti Mandžuriji, je pod-
pisan od sam. Torej je bilo za mojega tovariša
Verčinskega in mene nekaj samo po sebi umev-
nega, da vas vse tri tu intervjuvam.«

»Pa se boste le morali zadovoljiti samo z me-
noji, zakaj, kar se tiče Billyja Allana, da na vsej
poti doseješ še sploh nisem videl, in Dick Gordona
zagotovo ni tukaj. Ogledal sem si potnike od prve-
ga do zadnjega, a med njimi ni niti enega, ki bi ga
mogel — čeprav bi bil preobleden — imeti za Bil-
lyja Allana ali pa za Dicka Gordona. Lahko spo-
ročite v London, da so poročila lažnjiva.

Poročevalec B. H. P. je v dvomu majal z glavo.
»Poročila so preveč odločna, da bi jih mogel
imeti za lažnjiva, dasi je tudi moj tovariš iz Mo-
skve brzojavil, da pri odhodu vlaka ni bilo med
potniki niti enega ne drugega. Kljub temu je vsak
oddal svojo brzojavko in po mojem mnenju ona dva
sama najbolje vesta, ali sta odpotovala ali ne. Tega
enostravno ne razumem.«

»Morda ju je — gotovo v njih najneprijetnejše

presenečenje — šele po oddaji brzojavk zadela
ovira, radi katere ništa mogla odpotovati,« je menil
Clark. »Za enega izmed njiju, ne vem samo ali za
Gordona ali za Allana, je stvar nedvomno taka;
zakaj v našem vozu je nezaseden oddelek, ki je
bil oddan od Harbina, kjer moramo presesti v
Peking. Potnika pa ni bilo.«

»Well, si bom pa vendarle sam ogledal še
druge vozove. Preden odide vlak, se še vrnem.«

S temi besedami je odšel, v spremstvu svojega
ruskega tovariša, v sledeči voz. Kot izkušnemu
časnika mu ni bilo niti na kraju pameti, da bi
se zanašal na vesti z ene same strani. Zlasti v
takšnem primeru, kakršen je bil tale, bi bilo kaj
takega zoper vsa pravila vestne poročevalske slu-
žbe. Potovanje trojice je bilo v Angliji — in nič
manj v drugih delih sveta — zavzelo obseg senza-
cije, nešteto stav je bilo sklenjenih in občinstvo je
z največjo napetostjo čakalo poročil. Vsako poro-
čilo s strani udeleženca je moglo biti radi tega na-
menoma zmotno zaradi vpliva na sklepanje stav,
zato ga je bilo treba primerjati.

»Ako se gospoda vrne, prosim, bodite tako
ljubeznivi in jima recite, da sem šel na brzojavni
urad,« je naprosil Clark, po kratkem premišlje-
vanju, v katerem je očitno prišel do svojega
zaključka, gospodično Ethel, ki je še vedno slonela
ob vratih svojega oddelka.

»Seveda.«
Kmalu nato sta se časnika zares vrnila v
spalni voz.

»Well, gentlemen, ali sta imela pri iskanju kaj
prida uspeha?« je vprašala Ethel.

»Ah, vi ste Angležinja?« je presenečen vprašal
mister Wright. »Zal, nobenega.«

»Škoda, rada bi bila vedela, kje tiči mister
Gordon.«

»Ali ga poznate?«